

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Instytucja Wdrażająca. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Dla rozwoju infrastruktury i środowiska

Euro-dotacje na ochronę ziemi

Priorytet II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 3 a
tel. +48 (22) 45 90 100
E-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl
www.nfosigw.gov.pl

ISBN: 978-83-934797-1-9

Tekst publikacji, na podstawie materiałów nadesłanych przez beneficjentów, został przygotowany i zredagowany przez Zespół Informacji i Promocji Departamentu Komunikacji NFOŚiGW, przy współpracy i po weryfikacji Departamentu Ochrony Ziemi NFOŚiGW.

Zdjęcia i grafiki nadesłane zostały przez beneficjentów, stanowią ich własność i chronione są prawami autorskimi. Zostały udostępnione tylko NFOŚiGW do wykorzystania w publikacjach informacyjno-promocyjnych.

Przedruk całości lub części niniejszej publikacji jest bezpłatny i dozwolony, pod warunkiem podania źródła.

Szanowni Państwo

Przedstawiamy Państwu opracowanie, którego celem jest prezentacja wdrażanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedsięwzięć w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) – „**Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**”. PO IiŚ jest nie tylko największym programem operacyjnym w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, ale i największym realizowanym dotychczas na terenie całej Unii Europejskiej. Z budżetu Programu, przekraczającego 28 mld euro, na inwestycje w zakresie ochrony środowiska przeznaczono ponad 5 mld euro, co czyni go jednym z najistotniejszych źródeł finansowania ochrony środowiska w Polsce.

W ramach priorytetu II wspierane są dwa główne kierunki działań – kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych oraz przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich. Całkowite wsparcie ze środków Funduszu Spójności oferowane dla beneficjentów projektów w latach 2007-2013 przekracza 1 mld euro. Budżet ten został już w większości rozdysponowany w ramach zawartych z beneficjentami umów o dofinansowanie.

Zadaniem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako Instytucji Wdrażającej jest koordynacja głównie dużych projektów infrastrukturalnych o wartości powyżej 25 mln euro. Pracownicy NFOŚiGW kontrolują poprawność realizacji projektów pod kątem ich zgodności z zawartą umową o dofinansowanie oraz wytycznymi dotyczącymi PO IiŚ, a także udzielają wsparcia merytorycznego beneficjentom. Dotychczas Narodowy Fundusz podpisał 17 umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach działania 2.1 oraz działania 2.2. na łączną kwotę 5,7 mld zł, z czego kwota dofinansowania z UE wynosi 2,6 mld zł. NFOŚiGW oferuje również beneficjentom, na pokrycie wkładu własnego i domknięcie montażu finansowego całego projektu, pożyczki ze środków krajowych, na bardzo preferencyjnych warunkach (stałe oprocentowanie 3,5% oraz 15-letni okres zwrotu). Ponadto, dla beneficjentów organizowane są warsztaty, szkolenia i konferencje, na których pracownicy NFOŚiGW, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego lub eksperci zewnętrzni przekazują niezbędne informacje i wskazówki do prawidłowego wykorzystywania środków unijnych.

Przeznaczenie tak dużych kwot w ramach priorytetu II wynika ze znaczących potrzeb infrastrukturalnych związanych przede wszystkim z gospodarką odpadami komunalnymi. Podjęte przez Polskę zobowiązania wynikające z prawodawstwa Unii Europejskiej dotyczące m.in. ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska oraz zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi i recyklingowi determinują budowę kompleksowych instalacji zagospodarowujących odpady komunalne. Pomimo rosnącej świadomości społecznej dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami, w Polsce wciąż ok. 80% odpadów trafia bezpośrednio do składowania. Postępowanie takie, poza negatywnym oddziaływaniem na środowisko, jest również nieopłacalne ekonomicznie ze względu na możliwość traktowania odpadów jako surowca materiałowego czy energetycznego. Szansą na pozytywną zmianę w zakresie krajowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest objęcie przez gminy tzw. „władztwa nad odpadami”. Wejście w życie 1 stycznia 2012 r. nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach umożliwiło samorządom przejście odpowiedzialności za strumień odpadów komunalnych wytwarzanych przez wszystkich mieszkańców. To gmina będzie decydowała jak będą zagospodarowywane odpady, przez co wzrośnie możliwość efektywniejszego wykorzystania istniejących bądź budowanych obecnie instalacji.

Wspólny wysiłek beneficjentów oraz instytucji zaangażowanych w proces wdrażania i zarządzania II osią priorytetową umożliwi osiągnięcie wymiernych efektów w postaci zrealizowanych projektów. Przedsięwzięcia te służyć będą lokalnym społecznościom (rozwiązanie problemów z odpadami, nowe miejsca pracy) oraz środowisku naturalnemu (zmniejszenie presji na środowisko, produkcja energii z odpadów zaliczana w części jako odnawialne źródło energii).

Chciałabym serdecznie podziękować i pogratulować beneficjentom wytrwałości oraz determinacji w realizacji swoich planów. Nowe wyzwania, jakie stają przed samorządami w świetle zmian wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, czynią realizację projektów w ramach II osi jeszcze bardziej zasadną. Porównując systemy gospodarki odpadami, które istnieją w innych krajach Unii Europejskiej z systemem obowiązującym w Polsce, należy przewidywać, iż najbliższe lata przyniosą dalszy intensywny rozwój tej dziedziny gospodarki.

Małgorzata Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW

Projekty II priorytetu PO IiŚ prezentowane w publikacji

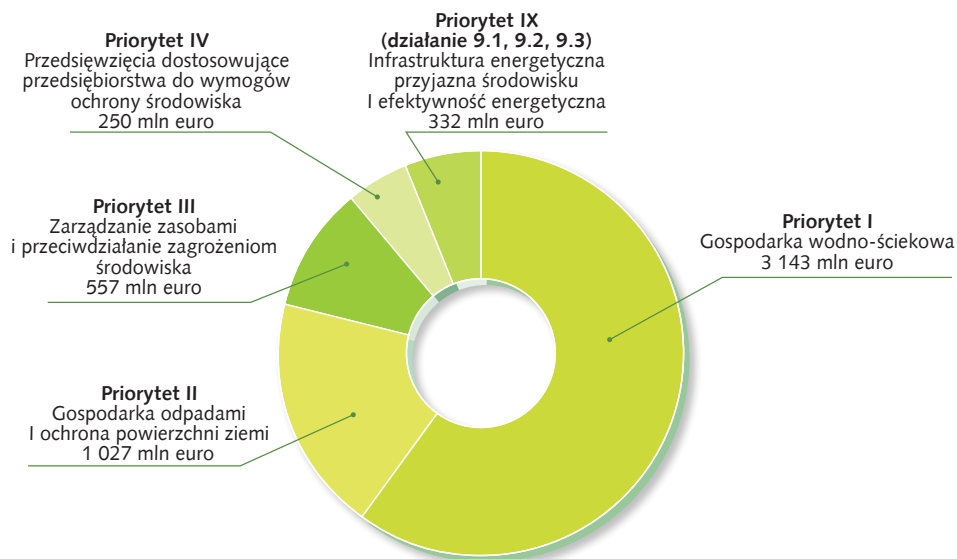
Numer projektu	Nazwa projektu	Beneficjent	str.
POIS.02.01.00-00-006/10	Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „LECH” Sp. z o.o.	11
POIS.02.01.00-00-007/09	Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego	Międzygminny Komplex Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.	13
POIS.0201.00-00-001/07	Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.	15
POIS.02.01.000-00-009/10	Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Subregionu Konińskiego	Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie	18
POIS.02.01.00-00-005/10	Program Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Krakowie	Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie	20
POIS.02.01.00-00-003/09	Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Słajsinie, gmina Nowogard	Celowy Związek Gmin R – XXI	23
POIS.02.01.00-00-009/09	System gospodarki odpadami Śląza – Oława	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o.	25
POIS.02.01.00-00-003/10	System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania	Miasto Poznań	28
POIS.02.01.00-00-005/09	Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o.	30
POIS.02.01.00-00-004/10	Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o.o.	32
POIS.02.01.00-00-006/08	Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. Tczew	34
POIS.02.01.00-00-016/09	Budowa Międzygminnego Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Opadami i Energią Odnawialną MASTER Sp. z o.o.	36
POIS.02.01.00-00-004/09	Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i zagańskiego	Zakład Zagospodarowania Odpadów Spółka z o.o.	38
POIS.02.01.00-00-001/09	Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla miasta Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku koło Kielc	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Kielcach	40
POIS.02.02.00-00-001/10	Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popolygonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	42

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) stanowi obecnie jedno z najważniejszych źródeł finansowania ochrony środowiska w Polsce. Spośród **28 mld euro** przeznaczonych przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju na realizację PO IiŚ, na inwestycje w zakresie ochrony środowiska przeznaczono ponad **5 mld euro**.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach PO IiŚ pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla czterech priorytetów środowiskowych (I, II, III i IV) oraz dla trzech działań (9.1, 9.2 i 9.3) IX priorytetu z sektora gospodarczego PO IiŚ. Narodowemu Funduszowi, który jest największym w Polsce źródłem finansowania ochrony środowiska, powierzono odpowiedzialność w ramach PO IiŚ za absorpcję **ponad 5 mld euro**. Funkcję Instytucji Wdrażającej dla I i II priorytetu Ministerstwo Środowiska powierzyło także wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Do dnia **30 czerwca 2012 r.** Narodowy Fundusz zawarł **393** umowy o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach PO IiŚ na łączną kwotę ponad **14,1 mld złotych** (szczegóły w tabeli poniżej).

Udział NFOŚiGW we wdrażaniu projektów PO IiŚ

Budżet w części UE na realizację priorytetów PO IiŚ, dla których NFOŚiGW pełni funkcję Instytucji Wdrażającej.

Rys. NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą dla pięciu priorytetów POIiŚ

Projekty środowiskowe współfinansowane ze środków unijnych należą do najlepiej wdrażanych w ramach PO IiŚ. Sektor „środowiskowy” POIiŚ może się poszczycić (przykładowo)¹:

- o największą liczbą ogłoszonych konkursów (49 konkursów, co stanowi 66% wszystkich konkursów ogłoszonych w ramach całego Programu);
- o podpisanymi z beneficjentami umowami konkursowymi o najwyższej wartości dofinansowania UE – 494 umowy na kwotę wsparcia ze środków wspólnotowych wynoszącą 9,4 mld zł;
- o największą liczbą zarejestrowanych wniosków o dofinansowanie (938 wniosków na kwotę dofinansowania wynoszącą 29,5 mld zł);
- o drugim miejscem – za sektorem „transport” – pod względem wartości podpisanych umów o dofinansowanie – 17,7 mld zł.

Odpady w środowisku, to jeden z głównych problemów do rozwiązania.
Fot. Archiwum NFOŚiGW

Pomijając efekt w postaci zrealizowania projektu, należy zwrócić uwagę na fakt, że PO IiŚ przynosi korzyści w postaci zapewnienia zrównoważonego rozwoju, łącząc poprawę stanu środowiska, podniesienie jakości życia mieszkańców ze zwiększeniem atrakcyjności inwestycyjnej regionu, przyczyniając się tym samym do wzrostu gospodarczego oraz stworzenia nowych miejsc pracy. Poniżej omówiliśmy stan realizacji wszystkich działań i priorytetów, w których NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą.

¹ Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, luty 2012 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. <http://www.pois.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/default.aspx> [dostęp w dniu 3 kwietnia 2012 r.].

Odpady drzewne zostaną wykorzystane do produkcji kompostu.
Fot. K. Walczak

Selektywna zbiórka odpadów pozwala na skierowanie np. makulatury i kartonu do ponownego wykorzystania przy produkcji papieru. Fot. K. Walczak

• **Gospodarka wodno-ściekowa**

Głównym celem Priorytetu I – **Gospodarka wodno-ściekowa** jest wyposażenie do końca 2015 r. aglomeracji powyżej 15 tys. Równoważnej Liczby Mieszkańców (RLM) w systemy kanalizacji oraz oczyszczalnie ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Beneficjentami projektów są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji obowiązków własnych gmin. Wspierane są głównie przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM, a także projekty dotyczące m.in. wyeliminowania ze ścieków niektórych substancji niebezpiecznych bezpośrednio zagrożających życiu i zdrowiu ludzi.

NFOŚiGW w ramach I Priorytetu PO IiŚ wdraża **67 projektów**, których koszt realizacji wynosi **ok. 16 mld zł**, zaś kwota dofinansowania prawie **8 mld zł**.

• **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**

Zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich stanowi główny cele Priorytetu II **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi** PO IiŚ.

Priorytet ten został podzielony na dwa Działania: 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych oraz 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

NFOŚiGW w ramach II Priorytetu PO IiŚ wdraża **17 projektów**, których koszt realizacji wynosi **5,7 mld zł**, zaś kwota dofinansowania ponad **2,6 mld zł**.

• **Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska**

Głównym celem III Priorytetu PO IiŚ jest zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciw-

działanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

W ramach tego priorytetu NFOŚiGW wdraża **20 projektów**, których koszt realizacji wynosi prawie **3,5 mld zł**, zaś kwota dofinansowania prawie **1,7 mld zł**.

• **Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska**

Celem IV Priorytetu PO IiŚ jest ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.

W ramach tego priorytetu NFOŚiGW zawarł **203 umowy** o dofinansowanie **projektów**, których koszt realizacji wynosi **ponad 5 mld zł**, zaś kwota dofinansowania **ponad 865 mln zł**.

• **Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna**

Nie mniej istotne jest wdrażanie przez Narodowy Fundusz projektów w ramach IX Priorytetu PO IiŚ, którego głównym celem jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. NFOŚiGW pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań 9.1 – **Wysokosprawne wytwarzanie energii**, 9.2 – **Efektywna dystrybucja energii** i 9.3 – **Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej**.

NFOŚiGW wdraża w ramach działań 9.1, 9.2 i 9.3 PO IiŚ **86 projektów**, których koszt realizacji wynosi **ponad 2,4 mld zł**, zaś kwota dofinansowania **ponad 1 mld zł**.

Do dnia **30 czerwca 2012 r.** Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, działający jako Instytucja Wdrażająca, zawarł **393 umowy** o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach PO IiŚ na łączną kwotę **14 143 271 873,65 zł**.

Stan zawierania przez NFOŚiGW umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach PO IiŚ				
Priorytet	Wszystkie projekty		w tym Projekty Indywidualne	
	Zawarte umowy o dofinansowanie	Kwota dofinansowania (PLN)	Zawarte umowy o dofinansowanie	Kwota dofinansowania (PLN)
I	67	7 981 060 303,74	24	4 210 138 131,81
II	17	2 607 897 153,91	12	2 254 869 807,64
III	20	1 671 204 825,30	20	1 671 204 825,30
IV	203	865 147 490,79	–	–
IX (działania 9.1, 9.2 i 9.3)	86	1 017 962 099,91	–	–
SUMA	393	14 143 271 873,65	56	8 136 212 764,75

*projekty indywidualne – projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazane przez Instytucję Zarządzającą i umieszczone na Liście Projektów Indywidualnych.

NFOŚiGW w II priorytecie PO IiŚ

Instytucją Zarządzającą w Programie Infrastruktura i Środowisko jest **Ministerstwo Rozwoju Regionalnego** (Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych). W zakresie II priorytetu POIiŚ „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi” Instytucją Pośredniczącą jest **Ministerstwo Środowiska**.

Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych

Finansowanie:

Fundusz Spójności (826,86 mln euro)

Cel działania:

Przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

Wkład krajowy:

145,92 mln euro

Przykładowe rodzaje projektów:

1. Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
2. Instalacje umożliwiające przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, w szczególności demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przetwarzania odpadów z niego powstałych, demontażu mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, sortowania odpadów selektywnie zbieranych, mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów pozostałych po selektywnym zbieraniu odpadów zawierających odpady ulegające biodegradacji,
3. Instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii,
4. Instalacje do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych lub odpadów powstałych w wyniku ich przetwarzania,
5. Składowiska (wyłącznie jako element regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów),
6. Instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie,

Ścinki i wióry drzewne będą dodatkiem do produkcji kompostu.
Fot. K. Walczak

Tu potrzebna będzie ręczna segregacja użytecznych odpadów.
Fot. K. Walczak

7. Projekty wskazane powyżej powinny zawierać społeczne kampanie edukacyjne związane z gospodarowaniem odpadami.

Beneficjenci:

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych – 85%

Minimalny wkład własny beneficjenta – 15% wydatków kwalifikowanych oraz wszystkie wydatki większe niż luka finansowa.

Lista wydatków kwalifikowanych zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO Infrastruktura i Środowisko”.

Minimalna wartość projektu – bez ograniczeń.

Butelki typu „pet” są cenionym surowcem. Fot. K. Walczak

Komórką odpowiedzialną w NFOŚiGW za projekty finansowane w ramach II osi działanie 2.1 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko jest **Departament Ochrony Ziemi**. Departament zajmuje się monitorowaniem przygotowania i wdrażania przedsięwzięć wdrażanych o wartości większej niż 25 mln euro. Dla pozostałych projektów funkcję Instytucji Wdrażającej pełni wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Jednak na mocy porozumień zawartych między NFOŚiGW a wojewódzkimi funduszami nastąpiło odstąpienie od tej reguły i podział projektów ze względu na wartość projektu jest umowny. Departament pełni funkcję doradczą w procesie przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji o dofinansowaniu z Funduszu Spójności.

Dla II priorytetu stosowane są dwa tryby wyboru projektów: tryb indywidualny (projekty uwzględnione na liście indykatywnej) oraz tryb konkursowy. Z wnioskodawcami projektów ujętych na liście indykatywnej są zawierane umowy dotyczące przygotowania projektu indywidualnego, w których m.in. zostanie zapisany harmonogram przygotowania projektu wraz z terminem złożenia wniosku o dofinansowanie. Nabory wniosków w trybie konkursowym są ogłaszane przez Instytucję Pośredniczącą – Ministerstwo Środowiska.

Pojemniki z odpadami do dalszego przerobu. Fot. K. Walczak

W perspektywie finansowej 2007 – 2013 przedsięwzięcia ubiegające się o dofinansowanie w ramach PO IiŚ muszą spełniać wymogi określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów oraz w załączniku Kryteria wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (zatwierdzone przez Komitet Monitorujący). Projekty ubiegające się o dofinansowanie w ramach działania 2.1 muszą spełniać wymogi określone w Wytycznych w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązki świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Działanie 2.2. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich

Finansowanie:

Fundusz Spójności (200 mln euro)

Cel działania:

Zwiększenie ilości terenów przywróconych do właściwego stanu przez rekultywację terenów zdegradowanych, zabezpieczenie osuwisk oraz zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji.

Rodzaje projektów:

- Rekultywacja przyrodnicza terenów powojennych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo (włącznie z działaniami udostępniającymi tereny do rekultywacji – usuwanie min, zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych)
- Projekty związane z zabezpieczeniem/stabilizacją osuwisk
- Modernizacja i budowa umocnień brzegowych.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst
- wojewodowie
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- urzędy morskie
- wojsko

Minimalna wartość projektu – 20 mln zł (wydatki kwalifikowane)

Maksymalny poziom dofinansowania

- 85% wydatków kwalifikowanych – jednostki samorządowe, PGL Lasy Państwowe
- 100% wydatków kwalifikowanych – wojewodowie, urzędy morskie, wojsko.

Minimalny wkład własny beneficjenta – 15% wydatków kwalifikowanych w przypadku dofinansowania w wysokości 85%.

Ponad 2,6 mld zł dofinansowania

Do **30 czerwca 2012 r.** Narodowy Fundusz podpisał **17 umów** o dofinansowanie projektów w ramach działania 2.1 i 2.2 na ogólną kwotę dofinansowania ok. **2,6 mld zł**, przy czym 11 z nich to projekty z „Listy projektów indywidualnych” z kwotą dofinansowania w wysokości ok. **2,2 mld zł**.

Szczegóły dotyczące aktualnego stanu konkursów, zawierania umów i realizacji projektów w ramach pięciu priorytetów wdrażanych przez Narodowy Fundusz, publikowane są na stronie:

<http://pois.nfosigw.gov.pl/>

Kwaterna z odpadami do selekcji lub termicznej obróbki. Fot. K.Walczak

Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „LECH” Sp. z o.o.

Całkowity koszt projektu: 652 213 985 zł

Dofinansowanie: 210 000 000 zł

Kompleksowy system dla białostockiej aglomeracji

Głównym celem realizacji projektu jest **wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami w aglomeracji białostockiej**, przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska. Przedsięwzięcie obejmuje swoim zasięgiem **9 gmin powiatu białostockiego** oraz **miasto Białystok**. Szacuje się, że nowoczesny system gospodarki odpadami obsłuży ok. 390 tys. mieszkańców.

Projekt zakłada wykorzystanie istniejących instalacji systemu, wchodzących w skład funkcjonującego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach k. Białegostoku, który po rozbudowie i modernizacji, zgodnie z koncepcją **Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017**, będzie pełnił funkcję regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK). Wybudowana zostanie również instalacja termicznego przekształcania odpadów o wydajności 120 tys. ton/rok (Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Białymstoku), produkująca energię w kogeneracji, tj. elektryczną i ciepłą. Zakład, po oddaniu do eksploatacji w 2015 r., również będzie pełnił funkcję RIPOK.

Planowany system gospodarki odpadami opiera się przede wszystkim na **selektywnym zbieraniu odpadów u źródła**. Gromadzenie i wywóz odpadów zbieranych selektywnie obejmować będzie: odpady surowcowe (tworzywa sztuczne, papier, szkło białe, szkło kolorowe, metale), ulegające biodegradacji, w tym przede wszystkim odpady zielone (odpady pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych oraz od mieszkańców), wielkogabarytowe, budowlane i odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych.

Nowe pole składowe zbudowane w ramach projektu uruchomione w 2009 r. Fot. Maciej Dworżański

Kompaktor zakupiony przez spółkę Lech. Fot. Maciej Dworżański

Pozostały strumień odpadów niesegregowanych, zmieszanych wraz z odpadami balastowymi o wartości energetycznej, powstałych po procesach odzysku w istniejących instalacjach, trafi bezpośrednio do ZUOK w Białymstoku.

W dniu 4 października 2011 r. w Warszawie została podpisana umowa, zgodnie z którą dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności wynosi 210 mln zł, co stanowi 48,86% maksymalnych wydatków kwalifikowanych projektu. W celu zapewnienia wkładu własnego, spółka „LECH” wystąpiła z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej w wysokości 310 mln zł ze środków NFOŚiGW w Warszawie

Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu. Warszawa 4 października 2011 r.
Fot. Cyprian Dobroński

w formie pożyczki inwestycyjnej ze środków dedykowanych na współfinansowanie II osi priorytetowej PO Infrastruktura i Środowisko – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi. Umowa w sprawie pożyczki została podpisana 6 marca b.r. w Białymstoku.

Główne postępowanie przetargowe dotyczące budowy ZUOK w Białymstoku, prowadzone jest w trybie przetargu ograniczonego. 21 lipca 2011 r. zostało przekazane ogłoszenie o zamówieniu w celu publikacji w Dzienniku Urzędowym UE. Na początku marca b.r. beneficjent przekazał 5 wyłonionym w I etapie postępowania wykonawcom pełną dokumentacją przetargową. Termin składania ofert wpływa na początku czerwca b.r. Kontrakt będzie realizowany w formule „zaprojektuj i wybuduj”.

Nadzór inwestorski dot. wszystkich kontraktów inwestycyjnych będą świadczyć Inżynierowie Kontraktów wyłonieni w procedurach przetargowych. Ponadto projekt zakłada przeprowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz wybór pomocy technicznej, udzielającej wsparcia beneficjentowi w realizacji projektu.

Wdrożenie projektu pozwoli na znaczne zwiększenie ilości odpadów poddanych recyklingowi.
Fot. Maciej Dworżański

Wdrożenie przedsięwzięcia doprowadzi do pełnej zgodności z obowiązującym prawem unijnym i krajowym w sektorze gospodarki odpadami. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów u źródła zwiększy masę odpadów poddanych recyklingowi i pozwoli na oszczędność energii i zasobów naturalnych. Z odpadów, które nie będą mogły być poddane recyklingowi, instalacja przekształcania odpadów komunalnych w Białymstoku wyprodukuje energię, której część uzyska

status tzw. energii „zielonej”, tzn. pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Realizacja projektu spowoduje również radykalne ograniczenie masy odpadów trafiających na pola składowe, w tym zwłaszcza biodegradowalnych, których składowanie, zgodnie z treścią Dyrektywy 99/31/WE, powinno być od roku 2020 zredukowane o 65% w stosunku do masy tego typu odpadu wytworzonego w 1995 r. Redukcja składowania odpadów biodegradowalnych zmniejszy emisję do atmosfery gazów cieplarnianych, zmniejszy również uciążliwość zapachową na terenie i w pobliżu składowiska.

Podsumowując, wdrożenie projektu przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków składowania i zagospodarowania odpadów dla środowiska oraz dla zdrowia ludzi. Wpłynie także na osiągnięcie standardów obowiązujących w krajach członkowskich UE, w szczególności dotyczących osiągnięcia poziomów odzysku, ograniczenia składowania odpadów oraz ich wykorzystania jako źródła „zielonej” energii.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „LECH” Sp. z o.o.** • ul. Kombatantów 4; 15-110 Białystok • tel. (85) 653 93 33 • tel. (85) 653 98 00 • tel./fax. (85) 675 26 47
- e-mail: biuro@lech.net.pl • www.lech.net.pl

Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego

Beneficjent: Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.

Całkowity koszt projektu: 689 011 080,68 zł

Dofinansowanie: 339 667 189 zł

Technologia bezpieczna dla ludzi i środowiska

Projekt „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ZTPOK) dla Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego”, realizowany przez spółkę ProNatura przy udziale środków Funduszu Spójności, ma na celu uporządkowanie i organizację systemu gospodarki odpadami dla Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego. Jego podstawowym założeniem jest minimalizacja wytwarzania odpadów oraz ich maksymalne wykorzystanie surowcowe i energetyczne. W ramach projektu realizowane są następujące kontrakty:

- Kontrakt 1 – Budowa ZTPOK. Podpisanie umowy z wykonawcą planowane jest na II kwartał 2012 r., natomiast prace budowlane rozpoczną się w styczniu 2013 r.;
- Kontrakt 2 – Inżynier Kontraktu, Inspektor Nadzoru Inwestorskiego. Umowa zawarta w lipcu 2011 r.;
- Kontrakt 3 – Pomoc Techniczna dla JRP świadcząca usługi doradztwa prawnego, technicznego i ekonomicznego. Umowa zawarta w lipcu 2011 r.;
- Kontrakt 4 – Działania Promujące i Informujące polegające na udostępnieniu informacji nt. wkładu UE w realizację projektu. Podpisanie umowy z wykonawcą planowane jest na II kwartał 2012 r.;
- Kontrakt 5 – Edukacja ekologiczna polegająca na prowadzeniu działań edukacyjnych, w celu podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów. Przetarg ogłoszony 30 marca 2012 r.

Uczestnikami systemu będą mieszkańcy z obszaru:

- miast Bydgoszczy i Torunia;
- powiatu bydgoskiego: Solec Kujawski, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko;
- powiatu toruńskiego: Lubicz, Łubianka, Łysomice, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka, Czernikowo, Obrowo;
- powiatu nakielskiego: Mrocza.

Oprócz rozwiązania problemu nadmiernego składowania odpadów poprzez zastosowane technologie, projekt pozwoli wykorzystać energię zawartą w odpadach przekształcając ją w energię

Badania hydrogeologiczne terenu przeznaczanego pod budowę Zakładu (10 czerwca 2010 r.). Fot. Magdalena Minga

cieplną i elektryczną. W tym celu planuje się wybudowanie **instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych** o wydajności 180 000 Mg/rok wraz z sieciami przesyłu energii. Instalacja będzie składała się z dwóch linii termicznego przekształcania odpadów, każda o nominalnej wydajności 11,5 Mg/h. Zgodnie z założeniami technologicznymi dostarczane odpady wyładowywane są do bunkra, którego całkowita pojemność pozwala zgromadzić zapas odpadów na pięć dni. Przystosowany do spalania odpadów ruchomy ruszt mechaniczny chłodzony jest powietrzem, a spalone odpady stopniowo spadają w dół. Odzysk energii z odpadów odbywa się w parowym kotle odzyskowym, gdzie energia gorących spalin ulega przekształceniu w energię pary. W kolejnej fazie energia pary, dzięki zastosowaniu turbiny upustowo-kondensacyjnej, przekształcona jest w trybie kogeneracji w energię elektryczną i ciepłą. Jest to tzw. zielona energia. Bydgoska instalacja będzie wytwarzać odpowiednio 54 000 MWh/rok energii elektrycznej i 648 000 GJ/rok energii cieplnej. Powstający w wyniku spalania żużel zrzucany do odżuźlacza zostanie schłodzony, a następnie przetransportowany do instalacji waloryzacji żużla. Po obróbce i odzysku metali, żużel będzie sprzedawany jako produkt dla budownictwa drogowego.

Wycinka drzew na terenie przeznaczonym pod budowę Zakładu.
(25 lutego 2012 r.) Fot. Lech Górski

Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu
(3 marca 2011 r.), Fot. Marcin Janczylik

Nowoczesny, wielostopniowy system oczyszczania spalin optymalizuje proces spalania oraz zapewni dotrzymanie wymaganych standardów emisyjnych. Aby ograniczyć ilość ścieków powstających w wyniku zastosowania metody mokrej, układ oczyszczania spalin poprzedzony zostanie metodą pól suchą. Pozwoli to zarówno zmniejszyć ilość ścieków technologicznych, jak i obniżyć stężenie substancji do odpowiednich poziomów. Cała instalacja podlegać będzie całkowitej kontroli i monitorowaniu a wyniki będą na bieżąco przesyłane do instytucji kontrolnych.

Ze względu na rozległy obszar objęty projektem niezbędna będzie budowa stacji przeładunkowej w Toruniu, za pośrednictwem której odpady z tego miasta i gmin należących do powiatu toruńskiego będą przewożone do spalarni w celu unieszkodliwienia. Uzupełnieniem systemu będzie kompostownia kontenerowa zlokalizowana w Bydgoszczy, przeznaczona dla selektywnie zbieranych odpadów ulegających biodegradacji.

Realizacja projektu wpłynie znacząco na rozwój gospodarczy miasta i regionu, który byłby ograniczony bez stworzenia nowoczesnego systemu gospodarki odpadami, uwzględniającego bezpieczne unieszkodliwianie z wykorzystaniem metody termicznej jako elementu zamykającego system. W trakcie budowy lokalni wykonawcy będą mieli możliwość uzyskania dodatkowych umów i zleceń, a po wybudowaniu zakładu zostanie utworzonych 65 miejsc pracy. Najważniejszą korzyścią dla mieszkańców będzie obniżenie ceny za unieszkodliwianie odpadów komunalnych zwłaszcza, że niewypełnienie unijnych zobowiązań w zakresie redukcji składowania odpadów skutkować będzie nakładaniem kar finansowych przez UE. Poza tym projekt przyczyni się do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez ograniczenie ilości zużycia paliw kopalnych do wytworzenia energii elektrycznej i cieplnej oraz zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach, a w konsekwencji zmniejszenia emisji metanu ze składowisk. ZTPOK będzie instalacją nowoczesną, spełniającą kryteria najlepszej dostępnej techniki i technologii, bezpieczną dla ludzi i środowiska, wytwarzającą zieloną energię.

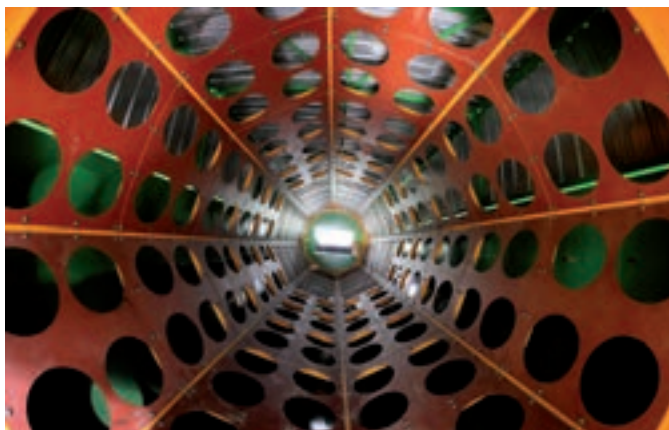
WIĘCEJ INFORMACJI:

- Międzygminny Komplex Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.
- ul. Prądocińska 28, 85-893 Bydgoszcz • tel. (52) 522 20 58, fax (52) 349 38 97
- e-mail: jrp@pronatura.bydgoszcz.pl • www.pronatura.bydgoszcz.pl

Czyste miasto Gdańsk

Zmierzając ku poprawie stanu czystości miasta, zgodnie ze standardami Unii Europejskiej, władze Gdańska przystąpiły do przedsięwzięcia „**Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku**” zrealizowanego na przestrzeni lat 2008-2011. W jego wyniku Zakład Utylizacyjny w Gdańsku został przekształcony w **nowoczesny obiekt**, spełniający standardy światowe i wymagania Unii Europejskiej.

Po modernizacji zakład realizuje gospodarkę odpadami komunalnymi, wykorzystując **najnowsze rozwiązania technologiczne**. Przyjęte w projekcie technologie uwzględniają najnowsze trendy i osiągnięcia techniki, nie stanowiąc zagrożenia dla ludzi i środowiska, zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji. Realizacja zapewniła kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarki odpadami i spełnienie norm ochrony środowiska, wymaganych w krajach Unii Europejskiej.

Widok od środka sita pierwotnego - trzyfrakcyjnego. Fot. Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku

Wykonawcą prac projektowo-budowlanych w ramach przedsięwzięcia było konsorcjum w składzie: Hydrobudowa Polska S.A., Hydrobudowa 9 Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane S.A., Korporacja Budowlana DORACO, PBG S.A., VAUCHE S.A. Nadzór budowlany sprawuje Grontmij Polska Sp. z o.o., Grontmij Nederland BV. Kontrakt „Public relations wraz z edukacją ekologiczną dla przedsięwzięcia: Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku” realizowała Grupa Eskadra Sp. z o.o.

Kalendarium gdańskiego projektu:

2002	• uchwała Rady Miasta Gdańsk inicjująca projekt
2004	• podpisanie umowy z wykonawcą opracowania dotyczącego projektu budowlanego, • zlecenie studium wykonalności i wniosku aplikacyjnego dla przedsięwzięcia, • uchwała Rady Miasta zatwierdzająca zakres i źródła finansowania inwestycji oraz upoważnienie do ubiegania się o dofinansowanie z europejskiego Funduszu Spójności
2005/2006	• zatwierdzenie projektu budowlanego i uzyskanie pozwolenia na budowę, – złożenie wniosku oraz Studium Wykonalności do Komisji Europejskiej
2007	• stworzenie alternatywnego, innowacyjnego modelu finansowania • ogłoszenie trzech przetargów dla przedsięwzięcia: przetarg na public relations wraz z edukacją ekologiczną; przetarg na Inżyniera Kontraktu; przetarg na projektowanie i budowę,
2008	• podpisanie kontraktów z wykonawcami oraz rozpoczęcie robót
2009	• aktualizacja Wniosku o dofinansowanie
2011	• zakończenie robót budowlanych, przyjęcie zakładu do użytkowania.

Korzyści z modernizacji

dla Gdańska jako miasta:

- przekształcenie uciążliwego składowiska w nowoczesny zakład wykorzystujący najnowsze technologie;
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów, w tym ulegających biodegradacji;
- rozwiązanie problemu składowania azbestu;
- zredukowanie uciążliwości zapachowych;
- zamknięcie i rekultywacja starej kwatery składowiska;
- rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- przedłużenie żywotności składowiska o ok. 50 lat;
- zmiana podejścia mieszkańców Gdańska do problemu gospodarki odpadami dzięki działaniom edukacyjno-informacyjnym prowadzonym pod nazwą „Czyste Miasto Gdańsk”.

Widok zakładu z lotu ptaka - po lewej sortownia wraz z kompostownią i placem dojrzewania kompostu. Fot. Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku

dla środowiska naturalnego:

- zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń ze składowiska do powietrza oraz wód gruntowych;
- zmniejszenie zagrożeń sanitarnych;
- obniżenie liczby żerującego ptactwa i gryzoni;
- ograniczenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych dzięki budowie systemu podczyszczania odcieków, ścieków technologicznych oraz zanieczyszczonych wód opadowych;
- minimalizacja ilości wprowadzanego do powietrza metanu dzięki budowie instalacji do odprowadzania i zagospodarowania biogazu.

Kabina preselekcji. Fot. Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku

dla mieszkańców Gdańska i okolic:

- powstanie nowych miejsc pracy;
- odbiór odpadów bezpośrednio od mieszkańca z możliwością zastosowania referencyjnych cen;
- bezpłatny odbiór odpadów niebezpiecznych podczas objazdowych zbiórek organizowanych przez ZUT;
- rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych;
- podwyższenie komfortu zamieszkiwania terenów wokół Zakładu;
- ograniczenie niekorzystnego wpływu na środowisko i poprawa jakości podstawowych elementów środowiska.

Główne obiekty Zakładu Utylizacyjnego po modernizacji:

- Sortownia odpadów zmieszanych i surowcowych o przepustowości rocznej max 210 000 ton odpadów rocznie. Celem istnienia sortowni jest maksymalny odzysk odpadów surowcowych, jak: szkło bezbarwne, szkło kolorowe, makulatura, tworzywa sztuczne, metale żelazne i nieżelazne. W sortowni będzie możliwe również wydzielenie frakcji biodegradowalnej do kompostowania i frakcji wysokoenergetycznej przeznaczonej jako wsad do spalarni;
- Podczyszczalnia ścieków i odcieków ze składowiska odbierająca i podczyszczająca ścieki i odcieki powstające na składowisku oraz ścieki technologiczne. Głównym elementem systemu jest instalacja wykorzystująca proces odwróconej osmozy;
- Kompleks kompostowni o maksymalnej rocznej zdolności przerobowej 60 000 ton, obejmujący kompostownię kontenerową KNEER, kompostownię tunelową, plac dojrzewania kompostu oraz segment jego uszlachetniania i paczkowania;
- Biofiltr, którego zadaniem jest neutralizacja zapachów pochodzących z procesu intensywnego kompostowania;
- Segment unieszkodliwiania biogazu, składający się z sieci studni podciśnieniowych, oraz elektrowni biogazowej.

Sita wtórne - dwufrakcyjne. Fot. Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. • ul. Jabłoniowa 55, 80-180 Gdańsk
- tel. (58) 326 01 00, fax. (58) 322 15 76 • e-mail: zut@zut.com.pl

Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Subregionu Konińskiego

Beneficjent: Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie
Całkowity koszt projektu: 255 095 400 zł
Dofinansowanie: 154 513 800 zł

Porządki z odpadami w Subregionie Konińskim

System gospodarki odpadami na obszarze objętym konińskim projektem obejmuje odbiór, odzysk i unieszkodliwianie odpadów. Zaprojektowane rozwiązania technologiczne mają na celu jego optymalizację technologiczną i ekonomiczną w kierunku dalszego ograniczania ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie. Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach eksploatacyjnych i stosowanych technologiach w wielu krajach europejskich, **zdecydowano się na termiczne przekształcanie odpadów jako uzasadnione ekonomicznie oraz zapewniające zminimalizowanie ilości odpadów przeznaczonych do składowania.**

Dla kompleksowego zagospodarowania odpadów poza istniejącą sortownią, kompostownią i składowiskiem z systemem odzysku biogazu przetwarzanego na energię elektryczną brak jedynie ZTUOK pracującej w kogeneracji. (zdj. z archiwum MZGOK-2002r.)

Kompostownia pryzmowa o wydajności 20 tys. Mg/rok i kompostownia w systemie CTI w rękawach foliowych o wydajności 13 tys. Mg/rok, uruchomiona w 2004 r. (zdj. z archiwum MZGOK-2004r.)

Budowa ZTUOK planowana jest obok istniejącej infrastruktury Miejskiego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie, przy ulicy Sulańskiej 13. Teren pod Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów (ZTUOK) położony jest w sąsiedztwie istniejącej sortowni odpadów i składowiska odpadów oraz jest uzbrojony w infrastrukturę. Najbliższe obszary zabudowy mieszkaniowej o charakterze jednorodzinny położone są około 1,4 km od planowanej instalacji. Projekt swoim zasięgiem obejmuje **37 gmin i miast Subregionu Konińskiego** o łącznej liczbie ponad 350 tysięcy mieszkańców.

Celem przedsięwzięcia jest zagospodarowanie odpadów komunalnych z Konina i gmin powiatów: konińskiego, kolskiego, słupeckiego oraz tureckiego, które zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego przyporządkowane są do MZGOK Sp. z o.o. w Koninie jako instalacji regionalnej. Realizowany projekt przyczyni się do uporządkowania gospodarki odpadami oraz osiągnięcia celów gospodarki odpadami również na szczeblu wojewódzkim i krajowym.

Zakres planowanych zadań budowlanych

Zakres robót obejmuje zaprojektowanie i wykonanie kompletnego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów wraz z kompletnym wyposażeniem poszczególnych węzłów, infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu a także rekultywację 14 gminnych składowisk odpadów komunalnych na terenie 13 gmin.

Zakładane, podstawowe parametry techniczne instalacji ZTUOK

- Nominalna wydajność jednej linii termicznego przekształcania 12,05 Mg/h
- Minimalny czas pracy linii termicznego przekształcania 7 800 h/rok
- Produkcja energii elektrycznej ok. 5 MW
- Produkcja energii cieplnej ok. 16 MW
- Węzeł waloryzacji żużla (żużel wraz z metalami) 25 000 Mg/rok
- Węzeł zestalania i chemicznej stabilizacji pyłów i stałych pozostałości z oczyszczania spalin 7 000 Mg/rok
- Rodzaje termicznie przekształcanych odpadów: zmieszane odpady komunalne 94 000 Mg/rok

W ramach robót rekultywacyjnych składowisk przewiduje się przeprowadzenie podobnego zakresu prac. Odmienny sposób rekultywacji zastosowano jedynie w odniesieniu do składowiska odpadów w Cisewie (gmina Turek), którego rekultywacja polegać będzie na wywiezieniu całości odpadów wraz z zanieczyszczoną warstwą gleby na składowisko w Koninie i zagospodarowaniu pozostałego terenu.

Zakres ekonomiczny projektu i źródła finansowania

Ogólna wartość projektu została określona na 255 095 400 zł netto. Projekt ma otrzymać współfinansowanie ze środków Funduszu Spójności w wysokości 154 513 800 zł. Pozostałe środki finansowe w wysokości 8 584 400 zł będą pochodziły z zasobów własnych Spółki i wpłat gmin oraz z tytułu zaciągniętej pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 91 997 200 zł.

Dbamy o czyste środowisko dając dobry przykład i prowadząc szeroką działalność edukacyjną. (zdj. z archiwum MZGOK-lipiec 2012 r.)

Nowoczesna sortownia z trzema liniami: odpadów zmieszanych, tworzyw sztucznych i stłuczki szklanej o wydajności 40 tys. Mg/rok, uruchomiona w 2002 r. (zdj. z archiwum MZGOK październik 2002 r.)

Stan zaawansowania projektu

Projekt jest kompletnie przygotowany pod względem prawno-administracyjnym na obecnym etapie wdrażania oraz posiada zgody na wejście na grunt w celu realizacji robót. Teren inwestycji objęty jest aktualnym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego dla miasta Konina. Od dnia 03.11.2011 r. wszystkie działania wspomagane są przez Inżyniera Kontraktu. Obecnie trwają procedury związane z wyłonieniem wykonawców robót rekultywacyjnych (przewidywany termin zawarcia umowy do 20.04.2012 r.) i budowy ZTUOK (przewidywany termin zawarcia umowy do 29.06.2012 r.). Zgodnie z przyjętym harmonogramem realizacji projektu, roboty rekultywacyjne zostaną zakończone do 30.06.2015 r., natomiast budowa ZTUOK zostanie zakończona do 30.10.2015 r. W okresie od 02.05.2012 r. do 31.12.2015 r. w ramach odrębnego kontraktu będą realizowane czynności związane z informacją i promocją projektu.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- MZGOK Sp. z o.o. w Koninie
- ul. Sulańska 13, 62-510 Konin
- tel. (63) 24 68 179
- E-mail: bok@mzgak.konin.pl

Ekospalarnia w Krakowie

W ramach projektu „Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie” powstaje Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów (ZTPO). Projekt znajduje się na liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Ze względu na strategiczny charakter, krakowski projekt objęty jest monitorowaniem stanu przygotowania oraz wsparciem doradczym w ramach Inicjatywy Jaspers, realizowanym przez Komisję Europejską (KE), przy współpracy Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Jako „duży projekt” musi uzyskać tzw. potwierdzenie wkładu finansowego przez KE (tzw. decyzja KE). Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Krakowa nr LVI/710/08 z dnia 05.11.2008 r. za przygotowanie projektu, budowę oraz eksploatację ZTPO odpowiedzialny jest Krakowski Holding Komunalny S.A. (KHK S.A.).

Wizualizacja głównego wejścia do budynku administracyjnego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie. Rys. Manufaktura nr 1

Aktualny stan realizacji

W dniu 5 listopada 2010 r. rozstrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej ZTPO. W konkursie zwyciężyła koncepcja wrocławskiego zespołu Manufaktura nr 1 Bogusław Wowrzeczka. Wniosek o dofinansowanie projektu z Funduszu Spójności został złożony 29 czerwca 2010 r. w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) i pozytywnie przeszedł ocenę formalną i merytoryczną instytucji krajowych. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu nastąpiło 20 kwietnia 2011 r. Krakowski wniosek przeszedł pozytywnie ocenę ekspertów Inicjatywy Jaspers, której efektem jest uzyskanie tzw. Action Completion Note. Następnie, wniosek dla ZTPO został w dniu 9 września 2011 r. przekazany do Komisji Europejskiej. W dniu 11 maja 2012 r. krakowski projekt, jako pierwszy z tzw. projektów „spalarniowych”, otrzymał decyzję Komisji Europejskiej o dofinansowaniu dużego projektu.

Całkowite koszty realizacji projektu wynoszą ok. 645 mln zł netto. UE dofinansuje ok. 58% kosztów kwalifikowanych, czyli ok. 371 mln zł. Wkład własny KHK S.A. w kwocie ok. 275 mln zł zostanie pokryty ze środków własnych i pożyczki na kwotę 270 mln zł z NFOŚiGW udzielonej na zasadach preferencyjnych na podstawie umowy z dnia 19.12.2011 r.

Projekt składa się z sześciu kontraktów:

Kontrakt nr 1 – Budowa ZTPO

Kontrakt nr 2 – Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

Kontrakt nr 3 – Program edukacji ekologicznej

Kontrakt nr 4 – Inżynier Kontraktu

Kontrakt nr 5 – Pomoc techniczna dla JRP

Kontrakt nr 6 – Działania promujące i informujące.

Obecnie rozstrzygnięto przetargi na trzy kontrakty. W dniu 30 listopada 2010 r. ogłoszono przetarg na Pomoc Techniczną dla Jednostki Realizującej Projekt (JRP), a 21.06.2011 r. została podpisana umowa z wykonawcą. Kolejne postępowanie wszczęte zostało 28 stycznia 2011 r. na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu. Umowa z wykonawcą została podpisana 5.08.2011 r. Ostatnim rozstrzygniętym postępowaniem jest przetarg na budowę ZTPO. Podpisanie umowy z wykonawcą na zaprojektowanie i budowę ZTPO planowane jest we wrześniu 2012 r. a oddanie zakładu do użytku w II połowie 2015 r. Postępowania przetargowe dla pozostałych trzech kontraktów (program edukacji ekologicznej, działania promujące i informujące oraz zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów) planowane są do uruchomienia w 2012 roku.

Projekt jest zgodny z dokumentami strategicznymi, zarówno z **Krajowym Planem Gospodarki Odpadami**, który **zaleca w aglomeracjach liczących powyżej 300 tysięcy mieszkańców stosowanie termicznych metod unieszkodliwiania odpadów**, jak również z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego 2010 oraz „Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Krakowa. Plan na lata 2008-2011 oraz perspektywa na lata 2012-2015”, które zalecają budowę spalarni odpadów w Krakowie.

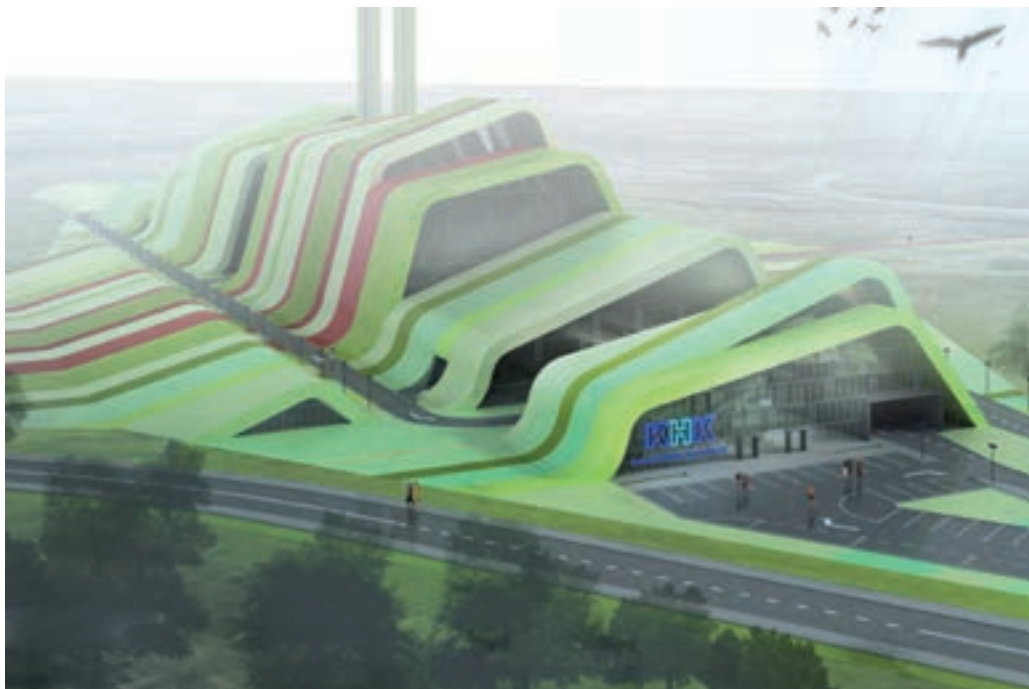
Projekt budowy ZTPO w Krakowie zgodny jest z wymogami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw mówiącej, iż koniecznym jest ograniczenie składowania odpadów biodegradowalnych w 2013 r. do wartości nie większej niż 50%, a w 2020 r. do wartości nie większej niż 35% w stosunku do masy odpadów wytwarzanych w 1995 roku. Projekt jest również zgodny z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu, zgodnie z którym od 1 stycznia 2013 r. nie wolno będzie składować odpadów komunalnych, których wartość opałowa jest większa niż 6 MJ/kg (obecnie w Krakowie wynosi 7,93 MJ/kg).

Powstanie ZTPO ma dla Krakowa duże znaczenie. Miasto potrzebuje spalarni odpadów, ponieważ jest to najlepszy sposób na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych dla dużej aglomeracji, dając jednocześnie możliwość wykorzystania cennej energii zawartej w odpadach. Tym samym Kraków może zyskać nowe źródło energii zwiększając bezpieczeństwo energetyczne miasta. W ZTPO zostanie bowiem zastosowana bardzo nowoczesna instalacja zapewniająca odzysk energii zawartej w odpadach i jej produkcję w Kogeneracji, tj. zarówno energii elektrycznej jak i cieplnej. Dodatkowo energia uzyskana ze spalania odpadów jest uznawana w znacznej części (42%) za energię odnawialną, tzw. „zieloną energię”. Należy również podkreślić, że wybrana dla ZTPO technologia spalania odpadów komunalnych jest najlepiej sprawdzoną i najczęściej stosowaną w Europie. W krajach europejskich działa prawie 500 instalacji termicznego przekształcania odpadów.

Przy budowie ZTPO zostaną wykorzystane najnowocześniejsze techniki. Zakład będzie spełniał wymagania BAT (ang. Best Available Techniques – najlepsze dostępne techniki), gwarantując zachowanie najwyższych standardów ochrony środowiska. Dzięki temu możliwe będzie spełnienie najbardziej rygorystycznych norm. ZTPO będzie bezpiecznym dla środowiska i ludzi obiektem, podlegającym ciągłemu monitoringowi.

Planowana wydajność ZTPO wynosi 220 000 ton odpadów rocznie uzyskiwana na dwóch liniach technologicznych o wydajności 14,1 Mg/h każda. Technologia spalania oparta będzie na palenisku

rusztowym zintegrowanym z kotłem oraz ruszcie pochylonym posuwisto-zwrotnym lub walcowym. Moc elektryczna zakładu wyniesie ok. 8 MW a moc cieplna to ok. 35 MW. Przewidywane odpady poprocesowe zostaną zagospodarowane w instalacji waloryzacji żużla umożliwiając ich dalsze wykorzystanie oraz instalacji stabilizowania i zestalania popiołów i stałych pozostałości z procesów oczyszczania spalin. Do spalania będą kierowane tzw. resztkowe odpady komunalne z terenów objętych selektywną zbiórką. Należy dodatkowo podkreślić, że projekt przewiduje również zakup ok. 400 kontenerów pojemników do selektywnej zbiórki.

Wizualizacja z lotu ptaka Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie. Rys. Manufaktura nr.1 KHK S.A. ogłosił konkurs na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej ZTPO w Krakowie. Współorganizatorem konkursu był NFOŚiGW w ramach projektu: „Pomoc techniczna dla sektora środowiska w Polsce” – MF 2002/PL/PPA/013. W konkursie zwyciężyła koncepcja wrocławskiego zespołu Manufaktura nr.1. Koncepcja ZTPO wygrała w plebiscycie Polska Architektura XXL w kategorii „Największe nadzieje projektów powstałych w 2010 r.”

Spalarnia będzie nowoczesnym i niezwykle ekologicznym obiektem, który spełniać będzie restrykcyjne wymogi emisji zanieczyszczeń. Obecne normatywy dotyczące czystości spalin są wielokrotnie ostrzejsze dla instalacji termicznego przekształcania odpadów niż dla instalacji energetycznych wykorzystujących paliwa kopalne. Dodatkowo produkcja energii elektrycznej i cieplnej ze spalania odpadów pozwala na uniknięcie emisji pochodzącej ze spalania paliw konwencjonalnych (kopalnych).

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie**
- Ul. Brożka 3; 30-347 Kraków
- Tel. (12) 269 15 05, Fax (12) 269 15 10
- E-mail: biuro@khk.krakow.pl
- www.khk.krakow.pl
- www.spalarnia.krakow.pl

Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarowania
Odpadami w Słajsinie, gmina Nowogard

Beneficjent: Celowy Związek Gmin R – XXI
Całkowity koszt projektu: 109 656 292,00 zł
Dofinansowanie: 69 401 647,31 zł

Kompleksowe rozwiązanie dla 27 gmin zachodniego Pomorza

Projekt obejmuje **stworzenie kompleksowego systemu obejmującego zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie 27 gmin**, wchodzących w skład Celowego Związku Gmin R-XXI (gminy: Maszewo, Nowogard, Osina, Przybiernów, Stepnica, Gryfice, Karnice, Płoty, Rewal, Trzebiatów, Dziwnów, Golczewo, Kamień Pomorski, Świerzno, Międzyzdroje, Wolin, Chociwel, Dobra, Radowo Małe, Resko, Węgorzyno, Drawsko Pomorskie, Ostrowice, Wierzchowo, Złocieniec, Brzeźno, Świnoujście) o łącznej ilości mieszkańców ok. 266 tys.

Budowa RZGO na wstępnym etapie. Fot. M. Sobczyk

Przygotowanie fundamentów. Fot. M. Sobczyk

Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Słajsinie ma na celu maksymalne zmniejszenie ilości odpadów składowanych, przy jednoczesnym zminimalizowaniu szkodliwego oddziaływania obiektu na środowisko naturalne. Zrealizowany projekt przyczyni się do osiągnięcia określonych w Dyrektywie 1999/31/WE poziomów ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poprzez kompostowanie/stabilizację. Możliwy będzie również odzysk surowców wtórnych ze strumieni odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki.

Zakres inwestycji w ramach projektu obejmuje roboty budowlane oraz zakupy i montaż urządzeń niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania RZGO w Słajsinie. W celu zapewnienia optymalnych warunków transportu odpadów do zakładu w Słajsinie powstaną stacje przeładunkowe odpadów zlokalizowane w Świnoujściu, Mokrawicy i Mielenku Drawskim. Transport odpadów ze stacji przeładunkowych będzie odbywał się za pomocą samochodów „walking floor”. Budowa RZGO w Słajsinie, o wydajności 120 000 Mg/rok, obejmuje wykonanie:

- obiektów kubaturowych i technologicznych (budynek administracyjny, hala sortowni z budynkiem socjalnym);
- linii technologicznych sortowni odpadów (2 linie sortownicze główne, 1 linia do podczyszczania odpadów opakowaniowych pochodzących z selektywnej zbiórki);
- kompostowni odpadów organicznych o łącznej powierzchni 5000 m² z systemem odprowadzającym powietrze procesowe i odcieki;
- 2 kwater składowania odpadów balastowych o pow. 4,5 ha;

- dróg i placów technologicznych oraz magazynowych oraz boksów na surowce wtórne, odpady problemowe i niebezpieczne;
- zewnętrznych sieci sanitarnych, wodociągowych, deszczowych, technologicznych i elektrycznych;
- obiektów małej infrastruktury technicznej (m.in. portiernia, budynek garażowo-warsztatowy, garaż na kompaktor, budynek wagi z dwiema wagami samochodowymi, myjnia płytowa samochodowa, myjnia ciśnieniowa do kół i podwozi), zieleni izolacyjnej i ogrodzenia zakładu.

W ramach dostaw urządzeń i pojazdów zostaną zakupione m.in.: kompaktor, przyczepka do kompostu, ładowarki kołowe, ciągniki siodłowe z naczepami „walking floor” i samochody „hakowce”. Projekt obejmuje także rekultywację zamkniętego składowiska odpadów w Ślajsinie o powierzchni 2,17 ha. Budowa stacji przeładunkowej w Mielenku Drawskim o przepustowości 14 tys. Mg/rok, obejmuje budynek wagi z wagą, rampę wyładowniczą odpadów, boksy na surowce wtórne, place do magazynowania odpadów zielonych i budowlanych, miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu. Budowa stacji przeładunkowej w Mokrawicy o przepustowości 27 tys. Mg/rok obejmuje budynek wagi z wagą, rampę wyładowniczą odpadów, boksy na surowce wtórne, place do magazynowania odpadów zielonych i budowlanych, zbiorniki wód opadowych i z placu kompostowni. Budowa stacji przeładunkowej w Świnoujściu o przepustowości 42 tys. Mg/rok obejmuje jako uzupełnienie istniejącej infrastruktury: rampę wyładowniczą odpadów, place do magazynowania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych, zbiornik wyrównawczy wód opadowych.

Ściany hali sortowni wraz z kanałami technologicznymi i sitami bębnowymi w tle. Fot. Mariusz Sobczyk

Prace zbrojeniowe i betonowe płyty fundamentowej biofiltra. Fot. Mariusz Sobczyk

W dniu 12.12.2011 r. podpisana została umowa z wykonawcą robót budowlanych z okresem realizacji do 31.12.2012 r. W toku jest postępowanie na wybór dostawców urządzeń i pojazdów. Na terenie budowy zakładu w Ślajsinie zakończono roboty ziemne polegające na zdjęciu i sprzymowaniu humusu, makroniwelacja terenu i utwardzenia gruntu pod obiekty budowlane. Wykonano fundamenty pod budynek administracyjny i budynek sortowni z częścią socjalną oraz płyty fundamentowe pod magazyn odpadów wielkogabarytowych, boksy na surowce wtórne i odpady niebezpieczne. Zakończono budowę kanałów technologicznych w hali sortowni. Rozpoczęto wznoszenie ścian żelbetonowych obiektów i słupów hali sortowni. Dostarczono i zamontowano sita bębnowe w hali sortowni jako pierwsze elementy linii technologicznej. Zakończono wykopy i wylewanie podkładów betonowych pod fundamenty hali kompostowni. Trwają prace zbrojeniowe i betonowe płyty fundamentowej biofiltra. Na terenie przeznaczonym na kwatery składowania odpadów zakończono wycinkę drzew i uformowano niecki i nasypy. Rozpoczęto prace nad uszczelnieniem dna kwater. W zaawansowanym stopniu są prace przy rekultywacji istniejącej kwatery. Na stacjach przeładunkowych w Mielenku Drawskim, Mokrawicy i Świnoujściu zakończono praktycznie wykonywanie ramp przeładunkowych, boksów na odpady, instalacji wodnych i sanitarnych oraz instalacji elektrycznych. Prace na stacjach mają być zakończone do dnia 30.06.2012 r.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- CZG R-XXI Nowogard • Plac Wolności 5; 72-200 Nowogard
- tel/fax (91) 39 27 121 • E-mail: czg.tech.jrp@nowogard.pl • www.czg.nowogard.pl

System gospodarki odpadami Śleza – Oława

Beneficjent: Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o.

Całkowity koszt projektu: 129 598 907,66 zł

Dofinansowanie: 61 707 562,50 zł

System gospodarki odpadami Śleza – Oława

Zakład Gospodarowania Odpadami Spółka z o.o. działa na rynku od ponad 10-ciu lat. Od momentu powstania w 1997 r. zostało zrealizowanych wiele inwestycji na ogólną kwotę ponad 27,5 mln złotych. Zajmujemy się kompleksową gospodarką odpadami innymi niż niebezpieczne i obojętne.

ZGO i teren pod rozbudowę. Fot. D. Łęczczyńska

Zakończenie inwestycji przewidziane jest na 2014 r. Posiadamy nowoczesną linię sortowniczą wyposażoną między innymi w kabiny sortownicze, separator indukcyjny i elektromagnetyczny oraz separator opto-pneumatyczny. Obsługuje ona około 60 tys. Mg/rok odpadów komunalnych i zebranych w systemie selektywnej zbiórki. Instalacja pozwala na uzyskanie około 12% odzysku z odpadów. Jesteśmy liderem na rynku recyklingu.

Realizowany projekt o nazwie „**System gospodarki odpadami Śleza – Oława**” obejmuje działania związane przede wszystkim z ochroną środowiska, ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów jak i racjonalnym zagospodarowaniem odpadów komunalnych i przemysłowych. **W przedsięwzięciu bierze udział 14 gmin** (11 z województwa dolnośląskiego i 3 gminy z opolskiego.). Głównym celem projektu jest osiągnięcie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału składowanych odpadów komunalnych, a tym samym zwiększenie udziału ilości odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwieniu innymi metodami niż składowanie, a przede wszystkim likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów.

Linia sortownicza (separator). Fot. D. Łęczczyńska

Dużym problemem dla środowiska są odpady biodegradowalne. Chcemy rozwiązać ten problem poprzez budowę zakładu fermentacji i stabilizacji tlenowej, kompostowania odpadów biodegradowalnych z wykorzystaniem powstałego biogazu do produkcji zielonej energii elektrycznej i ciepłej. Odpady biodegradowalne pochodzą zarówno ze zmieszanych odpadów komunalnych (tu nastąpi stabilizacja tlenowa) oraz ze zbiórki selektywnej, które zostaną poddane procesom kompostowania. Planujemy również zainstalować linię paliwa alternatywnego spalane w cementowniach. Rozbudowujemy zakład w kierunku mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

Realizacja projektu skupia się w dwóch lokalizacjach:

Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w miejscowości Gać

W przyszłości obiekt będzie docelowo obsługiwał wszystkie gminy biorące udział w projekcie, ponieważ będzie jedyną instalacją zagospodarowania odpadów w regionie. W dłuższej perspektywie zbieranie czystych frakcji odpadów ulegających biodegradacji do recyklingu lub kompostowania oraz mechaniczno – biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych w instalacji MBP o przepustowości około 41,5 tys. Mg/rok pozwoli osiągnąć obowiązujące w latach 2010 – 2012 i 2013 – 2019 stopnie redukcji składowanych odpadów ulegających biodegradacji. W roku 2020 konieczne będzie jednak zwiększenie przepustowości instalacji MBP do około 80 tys. Mg/rok.

Budowa stacji przeładunkowej w miejscowości Wąwolnica

Stacja przeładunkowa służy do przeładunku odpadów zmieszanych do kontenerów przeznaczonych do dalszego transportu oraz jako zaplecze do magazynowania selektywnej zbiórki odpadów. Obiekt obsługuje miasto i gminę Strzelin, miasto i gminę Ziębice, gminę Ciepłowody, Przeworno i Borów.

Linia sortownicza (separator). Fot. D. Łęczyńska

Samochód przeznaczony do zbiórki selektywnej. Fot. D. Łęczyńska

Projekt podzielono na kilka zadań inwestycyjnych, które zrealizowane będą w ramach kilkunastu kontraktów – zamówień publicznych.

Zadanie 1. Modernizacja i rozbudowa ZGO Sp. z o.o. W skład zadania wchodzi dwa kontrakty: Modernizacja i rozbudowa części mechanicznej. Etap I i Etap II.

Elementy linii sortowniczej wprowadzone w ramach projektu Etap I: zrealizowano

- Zespół urządzeń (zespół taśmociągów, komora zsypu odpadów, kompresor sprężonego powietrza i system transportu powietrza sprężonego) związanych z zastosowaniem dwóch separatorów: opto-pneumatyczny nr 1 (wydajność 10 Mg/h; szerokość 2,8 m) oraz opto-pneumatyczny nr 2 (wydajność 6 Mg/h; szerokość 2,0 m).
- Kabiny sortownicze szt. 1
- Wymiana elementów sita bębnowego.

Elementy linii sortowniczej wprowadzone w ramach projektu Etap II:

- Zespół urządzeń (zespół taśmociągów, kompresor sprężonego powietrza i system transportu powietrza) związanych z zastosowaniem 5 separatorów (o wydajności 5 Mg/h i 2 Mg/h; szerokości 1,0 m i 1,4 m).
- Rozrywarka worków o wydajności min 20Mg/h
- Kabiny sortownicze
- Wymiana elementów sita bębnowego.

Budowa i montaż kontenerów socjalnych. Fot. D. Łęczyńska

Elementy linii do przygotowania paliwa lub komponentów paliwa alternatywnego RDF:

- Przenośniki
- Rozdrabniacz wstępny o wydajności 10 Mg/h
- Separator magnetyczny
- Separator metali niemagnetycznych (opcjonalnie)
- Sito bębnowe (opcjonalnie)
- Separator balistyczny (opcjonalnie)
- Rozdrabniacz wtórny – wydajność 5 Mg/h
- Prasa do komponentów RDF + wydajność 120 Mg/h
- Prace budowlane: place i drogi, sieć wodociągowa, odwodnienie, stacja transformatorowa i instalacja elektryczna, przebudowa hali sortowni, dostosowanie hali do planowanego układu linii sortowniczej

Zadanie 2 i 3 Budowa części biologicznej MBP w ZGO sp. z o.o. oraz prace budowlane. Hala stalowa wyposażona w niezbędne instalacje. Przepustowość min. 28 000 Mg/rok.

Reaktory stabilizacji beztlenowej – 2 reaktory o wydajności minimum 14 000 każdy. Instalacja odwadniania osadów po stabilizacji beztlenowej obejmuje: prasy, wirówkę, zbiorniki oraz instalację do wody czystej, zawracania filtratu oraz odprowadzania ścieków. Hala wyposażona w suwnicę i niezbędne instalacje. Zespół kogeneracyjny umiejscowiony w kontenerze – dwie zblokowane elektrociepłownie gazowe. Instalacja biogazu obejmuje: ujęcie gazu z komór stabilizacji beztlenowej, moduł kontrolno – pomiarowy, instalację oczyszczania, osuszacz, zbiornik, pochodnię i sprężarkę (ssawę) biogazu.

Reaktory stabilizacji tlenowej. Stabilizacja tlenowa może się odbywać w reaktorach zamkniętych z napowietrzaniem lub w hali z napowietrzaniem. Plac dojrzewania stabilizatu. Sieci: odcieków i ścieków, kanalizacji deszczowej, sieć wodociągowa, sieć ciepła, instalacje elektryczne oraz oświetlenie terenu. Place i drogi. Boksy na odpady z selektywnej zbiórki i boksy na kompost. Rozdrabniacz, taśmociągi ze stacją załadunkową, separator balistyczny, separator metali żelaznych, prasy odwadniające – 2 sztuki, wirówka i suwnica.

W ramach Kontraktu nr 3 i 4 wyodrębniono: prace budowlane obejmujące: budowę kwatery nr 3 składowiska odpadów, zabudowę kabiny wstępnej segregacji i stację balastu sortowni odpadów; budowę wiaty na surowce wtórne, dostawę i montaż kontenera na odpady niebezpieczne, dostawę kompaktora.

Kontrakt nr 5 – dostawa i montaż kontenerów socjalnych.

Zadanie 4. Budowa stacji przeładunkowej w Wąwolnicy. Kontrakt nr 6 – dostarczenie na podstawie umowy leasingu samochodu ciężarowego specjalistycznego typu „hakowiec” wraz z przyczepą; Kontrakt nr 7 – budowa stacji przeładunkowej w Wąwolnicy.

Zadanie 5. Dostarczenie fabrycznie nowych pojemników do zbiórki selektywnej odpadów. Kontrakt nr 8 i nr 9: dostarczenie pojemników do zbiórki selektywnej odpadów jak również przygotowanie kampanii informacyjno – promocyjnej. Kampania ma towarzyszyć wdrożeniu systemu gospodarki odpadami Śleza – Oława. Działania te będą się koncentrowały na przygotowaniu mieszkańców i podmiotów do udziału we wspólnym systemie z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Szczególny nacisk zostanie położony na rozpowszechnienie informacji o wspólnym systemie gospodarki odpadami i zasadach udziału w nim poszczególnych gmin.

Kontrakt nr 10 Wybór Inżyniera kontraktu

Kontrakt nr 11 Przeprowadzenie audytu wewnętrznego.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. • Gać 90; 55 200 Oława
- Tel. (71) 301 44 44 • E-mail: sekretariat@zgo.org.pl • www.zgo.org.pl

Termiczny sposób na odpady w aglomeracji poznańskiej

Celem projektu jest uporządkowanie i organizacja gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Poznania i dostosowanie systemu do kryteriów formalno – prawnych, technicznych i ekologicznych zarówno krajowych, jak i europejskich. Założenia projektu są zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi w zakresie gospodarki odpadami. Podstawowym założeniem projektu jest rozbudowa istniejącego systemu gospodarki odpadami z uzupełnieniem jego struktury o nową instalację do termicznego przekształcania frakcji resztkowej zmieszanych odpadów komunalnych tzw. ITPOK. Nowa instalacja będzie produkowała energię elektryczną i ciepłą na bazie odpadów komunalnych.

„Gratowóz” do odbioru dużych odpadów bezpośrednio od mieszkańców.
Fot. UM Poznań

Obszar obsługiwany przez docelowy system gospodarki odpadami będzie obejmował Poznań oraz okoliczne 9 gmin zrzeszonych w związku międzygminnym pod nazwą „**Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej**”, które wspólnie będą tworzyć region gospodarki odpadami komunalnymi. System będzie zorganizowany zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach, w którym ITPOK będzie posiadał status tzw. Instalacji Regionalnej.

Beneficjentem projektu, którego całkowity koszt wynosi 1 041 555 785 zł jest Miasto Poznań, które 5 października 2011 r. podpisało warunkową umowę o dofinansowanie projektu. Zgodnie z ww. umową koszty kwalifikowane wynoszą 610 634 722,67 zł, a dofinansowanie 352 mln zł, co daje udział dofinansowania na poziomie 57,64%.

Projekt „System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania” obejmuje pięć kontraktów, w tym 4 kontrakty usługowe (tj. działania edukacyjne i promocyjne) oraz najważniejszy Kontrakt I, na który składa się:

- zaprojektowanie, wybudowanie, sfinansowanie oraz zarządzanie i utrzymanie kompletnej **Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu** (ITPOK – Poznań) o nominalnej wydajności przetwarzania odpadów komunalnych do 210 tys. Mg/rok w technologii spalania odpadów w piecu rusztowym i wyposażonej w póluszczącą instalację oczyszczania spalin.
- zaprojektowanie, wybudowanie, sfinansowanie oraz zarządzanie i utrzymanie instalacji do demontażu odpadów wielkogabarytowych o nominalnej wydajności przetwarzania odpadów do 10 tys. Mg/rok (IDOW – Suchy Las).

Kontrakt Nr 1 (1A i 1B) jest realizowany w formule partnerstwa publiczno – prywatnego, na podstawie ustawy PPP w trybie ustawy prawo zamówień publicznych – dialog konkurencyjny. W dniu 4 kwietnia 2011 r. została rozpoczęta procedura wyłonienia partnera prywatnego do realizacji inwestycji pn.: „System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania – Kontrakt I”. Obecnie trwa dialog konkurencyjny z pięcioma wybranymi inwestorami w wyniku, którego zostanie przygotowana dokumentacja przetargowa.

System będzie się opierał przede wszystkim na selektywnym zbieraniu odpadów. Gromadzenie i wywóz odpadów zbieranych selektywnie obejmować będzie:

- odpady surowcowe (tworzywa sztuczne, makułatura, szkło białe, szkło kolorowe, metale) w systemie pojemnikowym oraz w systemie workowym;
- odpady zielone (odpady pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych);
- odpady wielkogabarytowe i odpady problemowe – w systemie stacjonarnych i mobilnych Punktów Gromadzenia Odpadów Problemowych;
- odpady budowlane – w systemie „usługa na telefon” oraz stacjonarnych Punktów Gromadzenia Odpadów.

Gratowisko, ul. Wrzesińska 12, Poznań, Fot. UM Poznań

Pozostały strumień odpadów zmieszanych będzie trafiał bezpośrednio do instalacji termicznego przekształcania frakcji resztkowej zmieszanych odpadów komunalnych (ITPOK). Do instalacji będą mogły też trafić odpady tzw. balastu frakcji energetycznej, czyli przede wszystkim odpady o wysokiej kaloryczności, wydzielone w procesach odzysku odpadów surowcowych, wielkogabarytowych i pochodzących z remontów, które nie będą nadawały się do recyklingu i/lub ponownego użycia. Na całość systemu gospodarki odpadami na obszarze objętym przedsięwzięciem składa się system odbioru, przeładunku i transportu odpadów komunalnych, w tym odpadów z selektywnego zbierania oraz system ich odzysku i unieszkodliwiania.

Realizacja projektu przyczyni się do wdrażania idei zrównoważonego rozwoju poprzez szeroko rozumiane ograniczanie zanieczyszczenia środowiska. Projekt przyczyni się również do wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego poprzez wpływ na rozwój infrastrukturalny regionu i edukację społeczeństwa w zakresie postaw ekologicznych m.in. jako przykład możliwości wykorzystania materiałowego i energetycznego odpadów. Wszystkie podjęte działania wpływać będą na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz na promowanie efektywnego i korzystnego dla środowiska sposobu ich zagospodarowania.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Urząd Miasta Poznania** • Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej,
- Jednostka Realizująca Projekt System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania
- ul. 3 Maja 46, 61-728 Poznań
- tel. (61) 8785 541, fax (61) 8785 831, • E-mail: gkm@um.poznan.pl • www.ekokonsultacje.pl

Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”

Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o.

Całkowity koszt projektu: 115 499 934 zł

Dofinansowanie: 70 839 815 zł

„Stary Las” pod Starogardem Gdańskim

W grudniu 2009 r. pod Starogardem Gdańskim rozpoczęła się realizacja projektu pod nazwą **Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”**. W ciągu trzech lat powstanie tu **nowoczesny zakład zagospodarowania odpadów**, który **zapewni gminom** uczestniczącym w projekcie **realizację spójnej polityki ekologicznej**. Budowa zakładu stała się możliwa także dzięki finansowemu wsparciu z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

Kabina „trybuna” sortowniczej. Fot. ZUOK Stary Las

Prasa do belowania odpadów. Fot. ZUOK Stary Las

Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” położony jest około 4,5 km na zachód od Starogardu Gdańskiego i około 3,5 km na północ od drogi łączącej Starogard Gdański z Chojnicami. Wybór takiej lokalizacji podyktowany został względami ekonomicznymi i społecznymi. Z jednej strony – lokalizacja w niewielkiej odległości od stolicy powiatu i w bliskiej odległości od drogi krajowej gwarantuje niskie koszty transportu odpadów z miejsca, gdzie powstaje ich najwięcej. Z drugiej strony – oddalenie zakładu od okolicznych miejscowości powoduje, że jego budowa nie zakłóci i nie obniży standardu życia mieszkańców.

Podstawową zasadą w gospodarce odpadami jest hierarchia postępowania z odpadami, zgodnie z którą składowanie odpadów jest najmniej pożądaną metodą. W związku z powyższymi przesłankami konieczne jest podejmowanie wszelkich działań w celu ograniczenia składowania odpadów na składowiskach na rzecz odzysku odpadów.

Powstający Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”, obejmujący ponad 31,8 ha terenu, będzie jednym z nowocześniejszych tego typu zakładów w Polsce. W celu spełnienia wymogów prawa polskiego i unijnego oraz rozwiązania istniejących problemów gospodarki odpadami na terenie gmin realizujących przedsięwzięcie, wybrano wariant jego realizacji, który zakłada budowę:

- sortowni odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki;
- kompostowni odpadów organicznych i osadów ściekowych;
- linii demontażu odpadów budowlanych i wielkogabarytowych;
- systemu unieszkodliwiania odcieków i zakładowych ścieków komunalnych;
- przyzmy energetycznej w systemie mineralizacji z wykorzystaniem energetycznym biogazu;
- kwatery składowania odpadów balastowych.

Poza tym w ZUOK w Starym Lesie będzie można:

- wyodrębnić tzw. frakcję energetyczną odpadów, czyli te nadające się do termicznego przekształcania;
- prowadzić odbiór: odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych, odpadów zielonych, osadów ściekowych z komunalnych oczyszczalni.

Przewiduje się także możliwość odbioru oraz czasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych. **Realizacja ZUOK pozwoli zamknąć i zrehabilitować 11 składowisk** znajdujących się na terenie gmin objętych projektem. W związku z budową Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych powstała nowa droga dojazdowa, która równocześnie będzie użytkowana przez mieszkańców Starego Lasu. Teren objęty projektem to 2331 km², który zamieszkuje prawie 165 tys. ludzi.

Przełożenie przesyłowy. Fot. ZUOK Stary Las

Tablica informacyjno-promocyjna o realizowanym projekcie. Fot. ZUOK Stary Las

Gminy realizujące projekt:

Powiat starogardzki: Bobowo, Czarna Woda, Kaliska, Lubichowo, Osieczna, Osiek, Skarszewy, Miasto Skórcz, Gmina Skórcz, Smętowo Graniczne, Starogard Gdański-gmina miejska, Gmina Starogard Gdański, Zblewo;

Powiat kościerski: Liniewo, Stara Kiszewa, Karsin, Nowa Karczma;

Powiat chojnicki: Czernik.

Przygotowanie składowiska. Fot. Archiwum NFOŚiGW

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o
- ul. Paderewskiego 6, 83-200 Starogard Gdański
- E-mail: biuro@starylas.pl • www.starylas.pl

Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Beneficjent: Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o. o.

Całkowity koszt projektu: 711 415 215 zł

Dofinansowanie: 255 000 000 zł

Spalarnia dla szczecińskiej metropolii

Realizacja projektu spalarni w Szczecinie spowodowana jest dynamicznym rozwojem gospodarczym całego regionu. Powoduje to m.in. zwiększenie ilości odpadów w Szczecinie. **Miasto nie posiada własnego składowiska.** Obecnie odpady komunalne kierowane są do Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym (20 km od Szczecina), składowiska odpadów w miejscowościach Dalsze oraz Rymań (oba oddalone o ok. 80 km od Szczecina). Jednak zasadniczym powodem budowy jest wywiązanie się Polski z postanowień przedakcesyjnych w ramach Unii Europejskiej. Nie wywiązanie się z ww. postanowień mogłoby pociągnąć za sobą szereg dotkliwych konsekwencji dla Polski w postaci np. wysokich groźących kar za deponowanie zbyt dużych ilości odpadów na składowiskach. Ponadto budowa instalacji spowoduje efektywne zagospodarowanie wytwarzanych przez mieszkańców odpadów. Dodatkowo podczas procesu utylizacji śmieci będzie produkowana energia ciepła i elektryczna w kogeneracji.

Działania związane z budową instalacji zostały rozpoczęte już 2007 roku. W kolejnych latach skupiono się przede wszystkim na wyborze wariantów lokalizacji, opracowaniu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, jak również na badaniach obejmujących m.in.: morfologię odpadów, bilans energetyczny, elementy przyrodnicze, geotechniczne, analizę możliwości transportu odpadów, możliwości i sposobów uzdatnienia podłoża gruntowego pod budowę ZTUOK.

Działania miasta wobec wątpliwości dotyczących budowy spalarni:

- odbyły się liczne spotkania o charakterze konsultacji społecznych, których celem było zebranie opinii mieszkańców na temat budowy spalarni oraz zapoznanie z planowaną inwestycją, technologią i terminem realizacji;
- przeprowadzono kampanie promocyjne i edukacyjne, pikniki ekologiczne, imprezy promujące selektywną zbiórkę odpadów. Dodatkowo uruchomiono punkty konsultacyjne i forum internetowe. Odbyły się także wyjazdy studyjne zorganizowane przez Urząd Miasta w Szczecinie do istniejących już zakładów termicznego unieszkodliwiania odpadów w Niemczech, Danii i Szwecji. Podczas tych zagranicznych spotkań uczestnicy mogli zaznajomić się z zasadami funkcjonowania instalacji oraz samodzielnie ocenić zasadność zastosowania wybranych technik utylizacji odpadów komunalnych;

Miejsce lokalizacji zakładu na Ostrowie Grabowskim. Fot. A. Raczwiński

- przeprowadzono sondaże, konferencje prasowe, jak również cykle spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych, ekspertami ekologami oraz urzędnikami.
- utworzono witrynę internetową EGOS – Ekologiczna Gospodarka Odpadami dla Szczecina (<http://gospodarka-odpadami.pl/>), na której można znaleźć wszelkie informacje dotyczące przetwarzania odpadów, np.: akty prawne, materiały edukacyjne pozwalające na pogłębienie wiedzy z zakresu tematyki odpadowej.

Wszystkie wymienione przedsięwzięcia przyczyniły się do zwiększenia wiedzy na temat metod i zasad postępowania z odpadami, technologii przetwarzania (termicznego unieszkodliwiania) oraz zasad funkcjonowania projektowanego systemu. Poprzez wielopaszczyznową kampanię informacyjną udało się przełamać opór społeczny, zyskać akceptację i aprobatę mieszkańców Szczecina.

Lokalizacja spalarni

Zakład ma być gotowy do 2015 r. i powstanie na Ostrowie Grabowskim w okolicach ul. Przejazd, w pobliżu oczyszczalni „Ostrów Grabowski”. Decyzję o lokalizacji spalarni podjęto w grudniu 2010 roku uchwałą Rady Miasta. Postanowiono również, że organizacją budowy instalacji odpadowej zajmie się specjalnie do tego powołana spółka o nazwie „Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”.

Spalarnia a ekologia

Budowa spalarni w Szczecinie wywołuje skrajne emocje. Mieszkańcy muszą być jednak świadomi faktów. Jeżeli instalacja unieszkodliwiająca jest prowadzona w sposób profesjonalny oraz jeżeli przestrzegane są wszystkie normy, nie ma możliwości, aby była ona nieprzyjazna, tym samym niebezpieczna dla środowiska. Głównym zadaniem działań ekologicznych jest przede wszystkim edukacja, jak również kształtowanie postaw prośrodowiskowych, a co najważniejsze – umacnianie społecznej świadomości ekologicznej. Działania promujące ekologię w gospodarce odpadami zostały rozpoczęte wraz z pomysłem powstania spalarni odpadów w Szczecinie. Nie była to droga łatwa, jednak mimo wielu przeszkód Szczecin w 2015 roku będzie mieć własny, nowoczesny Zakład Unieszkodliwiania Odpadów, który uporządkuje i uzupełni system gospodarki odpadami w mieście. W dniu 26 marca 2012 r. w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie podpisany został Aneks do Umowy o dofinansowanie projektu: „Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego” realizowanego w ramach działania 2.1 priorytetu II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Zapisy aneksu dotyczą zmiany wysokości kosztów realizacji projektu z 576 048 000 zł do 711 415 215 zł oraz zmiany kwoty wydatków kwalifikowanych z 319 095 549 zł do 328 467 512 zł. Tym samym usunięta została ostatnia formalna przyczyna uniemożliwiająca uzyskanie większej kwoty pożyczki z Narodowego Funduszu, a poczyniono kolejny krok w kierunku realizacji projektu budowy spalarni. Na finansowanie projektu składa się dotacja z Funduszu Spójności w kwocie 255 mln zł, pożyczka preferencyjna z NFOŚiGW w kwocie 280 mln zł oraz środki własne 47 mln zł.

Obecnie Zakład Unieszkodliwiania Odpadów stoi w przededniu ogłoszenia rozstrzygnięcia przetargu na generalnego wykonawcę szczecińskiej spalarni. Inwestycja zostanie zrealizowana według formuły „projektuj i buduj”, a przedmiotem budowy jest nowoczesny, spełniający najwyższe, dostępne techniki i technologie UE w zakresie ochrony środowiska (BAT). Zakład zostanie zaprojektowany w taki sposób, by zapewnić pracę ciągłą przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i z gwarantowaną ilością godzin co najmniej 7500 na rok. Jego moc przerobowa dzięki zastosowaniu dwóch linii technologicznych będzie wynosić 150 000 ton/rok i około 20 ton na godzinę. Ponadto dzięki zastosowaniu najnowszych technologii stwarza też możliwość odzysku energii cieplnej i elektrycznej.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Spółka z o.o.**
- Ul. Czesława 9; 71-504 Szczecin • Tel. (91) 886 90 65 • E-mail: sekretariat@zuo.szczecin.pl

Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew

Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. Tczew

Całkowity koszt projektu: 146 520 249 zł

Dofinansowanie: 93 480 440 zł

Nowoczesna technologia ochrony środowiska w Tczewie

„Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew” (RSGOT) jest projektem współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Dofinansowanie wynosi ok. 78%.

Projekt RSGOT obejmuje **23 gminy w 5 powiatach województwa pomorskiego**. Są to: część powiatu gdańskiego (Cedry Wielkie, Pszczółki, Suchy Dąb, Trąbki Wielkie), powiat malborski (Lichnowy, Malbork, Miłoradz, Nowy Staw, Stare Pole), powiat nowodworski (Krynica Morska, Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Stegna, Sztutowo), część powiatu sztumskiego (Dzierżgoń, Stary Targ) oraz powiat tczewski (Gniew, Morzeszczyn, Pelplin, Subkowy, Tczew). W sumie ponad 300 tys. mieszkańców skorzysta z nowoczesnej technologii w zakresie gospodarki odpadami w nowym zakładzie, a tym samym przyczyni się znacząco do ochrony środowiska. Beneficjentem jest Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie.

Budowa nowej kwatery składowiska odpadów w Tczewie. Fot. ZUOS Tczew.

Podpisanie umowy pożyczki inwestycyjnej na finansowanie przedsięwzięcia RSGOT udzielonej przez NFOŚiGW, Warszawa 8 grudnia 2011 r. Fot. ZUOS Tczew

W wyniku realizacji projektu (11 kontraktów) **powstanie kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi** obejmujący odzysk, segregację i recykling odpadów komunalnych, powstających na terenie pięciu powiatów. W efekcie uzyska się odzysk surowców, minimalizację ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko, znaczne ograniczenie ilości odpadów składowanych na składowisku oraz ich ostateczne unieszkodliwienie, zgodnie z najlepszymi dostępnymi technikami (BAT) oraz polskimi i unijnymi wymogami prawnymi. Co istotne: żaden z obiektów powstałych podczas realizacji projektu RSGOT nie będzie uciążliwy dla środowiska przyrodniczego podczas fazy budowy oraz późniejszej eksploatacji.

Projekt realizowany jest by zmniejszyć ilość odpadów deponowanych bezpośrednio do 47% ilości przyjmowanej do zakładu „na bramie”, odzyskać znaczną ilość surowców wtórnych nadających się do przetworzenia w procesie recyklingu i powtórznego wykorzystania. Celem jest także ograniczenie do minimum uciążliwości zapachowych składowiska odpadów dzięki wydzieleniu zmieszanych frakcji organicznych i poddaniu ich procesowi intensywnego kompostowania. Zapewniona zostanie pełna ochrona wód gruntowych przez wybudowanie nowoczesnej kwatery składowania odpadów poprocesowych, spełniającej wszystkie unijne wymogi (izolacja dna, ujęcie odcieków, kontrolowane odga-

Formowanie skarpy nowej kwatery składowiska odpadów w Tczewie. Fot. ZUOS Tczew.

zowanie) oraz energetyczne wykorzystanie biogazu. Rekultywacja 11 istniejących w regionie kwater składowych przywróci środowisku wiele hektarów terenów.

W ramach Kontraktu nr VI opracowany został Program Edukacji Ekologicznej dla Projektu RSGOT. Jego zadaniem jest m.in. integracja społeczeństwa z regionalnym zakładem zagospodarowania odpadów w Tczewie, wdrożenie selektywnej zbiórki u źródła, zmniejszenie strumienia niesegregowanych odpadów. Ważne jest zwiększanie świadomości lokalnej społeczności na temat działań Unii Europejskiej w obszarze ekologii oraz zakresu i wysokości współfinansowania projektu z Funduszu Spójności. Dzięki odpowiedniej edukacji ekologicznej mieszkańcy gmin biorących udział w projekcie zdobędą szerszą wiedzę na temat selektywnej zbiórki oraz będą umieli wykorzystywać ją w praktyce, co jest szczególnie istotne dla osiągnięcia odpowiedniego efektu ekologicznego.

Kontrakty realizowane w ramach projektu RZUOK w Tczewie:

- Kontrakt nr I – Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew (zadania Tczew, Stegna, Pelplin)
- Kontrakt nr II – Budowa Nowej Kwatery Składowania Odpadów (realizacja zakończona: 18.01.2011 r.)
- Kontrakt IIa – Rekultywacja istniejącego składowiska w Tczewie (ogłoszenie przetargu planowane na wrzesień 2012 r.)
- Kontrakt III etap 2 – Rekultywacja istniejącego składowiska w Ropuchach – gmina Pelplin (ogłoszenie przetargu planowane na wrzesień 2012 r.)
- Kontrakt III – Rekultywacja istniejących składowisk,
- Kontrakt IV – Inżynier Kontraktu 1 (dla Kontraktu II) (realizacja zakończona: 28.02.2012 r.)
- Kontrakt IVa – Inżynier Kontraktu 2 (dla Kontraktów I, IIa, III, III- ETAP II),
- Kontrakt V – Pomoc Techniczna dla Jednostki Realizującej Projekt,
- Kontrakt VI – Edukacja ekologiczna oraz działania informująco-promujące dla Projektu „Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew”
- Kontrakt VII – Dostawa sprzętu ruchomego dla RZUOK w Tczewie (ogłoszenie przetargu planowane na grudzień 2012 r.)
- Kontrakt VIIa – Dostawa kompaktora do obsługi nowej kwatery składowania odpadów (realizacja zakończona 26.07.2011 r.)

Składowisko przeznaczone do rekultywacji w miejscowości Szaleniec. Fot. Piotr Ziółkowski

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. Tczew
- Kierownik Jednostki Realizującej Projekt
- Anna Serewa • tel. (58) 532 10 25 • E-mail: jrp@zuostczew.pl

Budowa Międzygminnego Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach

Beneficjent: Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Opadami i Energią Odnawialną MASTER Sp. z o.o.

Całkowity koszt projektu: 133 796 733,31 zł

Dofinansowanie: 69 089 098,78 zł

Master – nowoczesny sposób na odpady w Tychach

Koszt kwalifikowany przedsięwzięcia dofinansowanego z Funduszu Spójności w ramach działania 2.1. (priorytetu Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi) z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 wynosi ok. 110 mln zł netto. Ponad 69 mln zł to dotacja unijna, 23 mln zł preferencyjna pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a resztę stanowi wkład własny Spółki.

Strabag w formule „projektuj i buduj”

Wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Budowa Międzygminnego Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach” został złożony do NFOŚiGW w listopadzie 2009 roku. Po pozytywnej ocenie formalnej i merytorycznej przez ekspertów Grupy Roboczej w listopadzie 2010 roku została przyznana unijna dotacja, a kilka miesięcy później spółka ogłosiła przetarg.

Przetarg nieograniczony na budowę MZKZOK w Tychach wygrała firma Strabag, polski oddział międzynarodowego koncernu, który ma ponad 170 lat tradycji. Inwestycja będzie realizowana w formule „projektuj i buduj”. Umowa inwestora z wykonawcą podpisana została pod koniec listopada 2011 roku. Na zaprojektowanie i wybudowanie zakładu firma Strabag ma 36 miesięcy. Proces inwestycyjny powinien się zakończyć pod koniec 2014 r. Aktualnie prowadzone są rozmowy z firmą Strabag o możliwości skrócenia terminu realizacji projektu.

Wjazd na składowisko. Budynek elektronicznej wagi samochodowej.
Fot. MPGŌiEO

Pełna automatyka

Zakład biologiczno – mechanicznego unieszkodliwiania odpadów będzie w pełni zautomatyzowany. Wszystkie odpady (wielkogabarytowe, zielone, segregowane i niesegregowane) trafiają na początek do zmechanizowanej sortowni wyposażonej w nowoczesne ciągi technologiczne. Po wstępnej selekcji przejdą tam przez sita i różnego rodzaju separatory optoelektroniczne, które wychwycą z nich wszystko, co nadaje się do odzysku i recyklingu, czyli: papier, tworzywa sztuczne, szkło i metal. Odseparują też odpady zielone, a także wyodrębnią wsad do produkcji paliwa alternatywnego, np. opakowania po jogurtach, śmietanie, środkach chemicznych, które już nie nadają się do innego wykorzystania. Nowatorskim rozwiązaniem będzie instalacja do suchej fermentacji frakcji organicznej. Zamiast tradycyjnego kompostowania wydzielone frakcje odpadów biodegradowalnych, pochodzących z odpadów zmieszanych, poddane zostaną procesom fermentacji beztlenowej w poziomych komorach fermentacyjnych. Z odzyskanego w tym procesie biogazu produkowana będzie w agregatach kogeneracyj-

nych odnawialna energia cieplna i elektryczna na potrzeby zakładu. Nadwyżki będą sprzedawane do sieci energetycznej i ciepłej. Żaden zakład w Polsce nie zastosował jeszcze takiego rozwiązania. Będzie to pierwsza tego typu technologia w kraju. Następnie, odpady pofermentacyjne zostaną poddane procesowi dwustopniowego kompostowania (dynamicznego i statycznego) albo procesowi przesuszania, celem produkcji tzw. biosuszu. W tym drugim przypadku planuje się wykorzystanie biosuszu jako biomasy dla energetyki zawodowej lub zmieszanego z paliwem alternatywnym, również do wykorzystania energetycznego.

Brama wjazdowa na składowisko. Fot. MPGOiEO

Przewidywane efekty

Zakład w Tychach będzie przerabiał rocznie co najmniej 84 tys. ton odpadów, z tego ok. 63 tys. ton to będą odpady komunalne zmieszane, ponad 3 tys. ton tzw. zielone, podobna ilość odpadów surowcowych, ok. 4 tys. ton odpadów wielkogabarytowych i ok. 12 tys. ton odpadów budowlanych. Na składowisko trafi tylko balast, którego nie można już wykorzystać w żaden inny sposób – zapewnia prezes spółki Master Marek Mrówczyński – ilość odpadów deponowanych na składowisku zostanie zredukowana o ponad 51 proc., po wyselekcjonowaniu z nich surowców wtórnych i materiałów do ponownego wykorzystania. Zakładamy, że docelowo odzyskiwać będziemy ok. 50 proc. makulatury, tworzyw, szkła, metali, 70 proc. materiałów budowlanych. O co najmniej 69 proc. zamierzamy zredukować frakcję biodegradowalną, zawartą w odpadach komunalnych. Z odbiorem surowców wtórnych nie ma problemów, natomiast na pewno będziemy musieli zbudować rynek odbioru paliwa alternatywnego. Już rozmawiamy z cementowniami i z Elektrociepłownią Tychy, która należy do grupy Tauron i znajduje się w sąsiedztwie naszego zakładu. Najkrótsza droga w łańcuchu przetwarzania i wędrowki odpadów jest najlepszym i najbardziej efektywnym sposobem ich zagospodarowania.

Tablor samochodowy MPGOiEO „Master”. Fot. MPGOiEO

WIĘCEJ INFORMACJI:

- MPGOiEO „MASTER” Sp. z o.o. • ul. Grota Roweckiego 44, 43-100 Tychy
- tel/fax: (32) 219 84 27 • E-mail: biuro@master.tychy.pl

Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego

Beneficjent: Zakład Zagospodarowania Odpadów Spółka z o.o.

Całkowity koszt projektu (brutto): 125 611 842,00 zł

Dofinansowanie: 59 348 596,88 zł

Wspólny projekt w Łużyckim Związku Gmin

Przedmiotem projektu jest **wspólny system gospodarki odpadami na terenie 15 gmin zrzeszonych w Łużyckim Związku Gmin**. System zagospodarowania odpadów obejmował będzie następujące gminy:

powiat żarski:

- gminy miejskie: Żary, Łęknica,
- gminy miejsko-wiejskie: Lubsko, Jasień
- gminy wiejskie: Żary, Brody, Lipinki Łużyckie, Trzebiel, Tuplice

powiat żagański:

- gminy miejskie: Żagań, Gozdnicza
- gminy miejsko-wiejskie: Iłowa
- gminy wiejskie: Żagań, Wymiarki

powiat krośnieński

- gmina miejska: Gubin

Składowisko odpadów w Lubusku. Fot. A. Stępowaska

Projekt „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” swoim zakresem rzeczowym obejmuje:

- Budowę **Zakładu Zagospodarowania Odpadów** w oparciu o technologię stabilizacji tlenowej polegającą na tlenowym rozkładzie i stabilizacji wybranych frakcji odpadów o wysokim udziale części organicznych, jak np. odpady kuchenne czy ogrodowe oraz wydzielone i specjalnie przygotowane frakcje z odpadów komunalnych zmieszanych;
- Budowę stacji przeładunkowej w Lubusku;
- Rekultywację czterech składowisk: w Chelmicy (gmina Tuplice), Chrobrowie (gmina Żagań), Lubusku i Drzeńsku Małym (gmina Gubin).

Ponadto w ramach projektu przeprowadzony zostanie program edukacji ekologicznej mający na celu zwiększenie ilości odpadów odzyskiwanych w wyniku selektywnej zbiórki.

Realizacja projektu obejmuje pięć kontraktów na roboty budowlane, pięć na usługi oraz jeden kontrakt na dostawy.

Wyodrębniono następujące kontrakty w zakresie robót budowlano-montażowych i dostaw sprzętu:

- Kontrakt I – Projektowanie i budowa ZZO w Marszowie gm. Żary (w trakcie procedury przetargowej);
- Kontrakt I A – Dostawy sprzętu i wyposażenia dla ZZO i na stację przeładunkową w Lubusku;
- Kontrakt II – Projektowanie i budowa stacji przeładunkowej w Lubusku wraz z rekultywacją składowiska odpadów;
- Kontrakt III – Rekultywacja składowiska odpadów w m. Chelmica, gm. Tuplice;
- Kontrakt IV – Rekultywacja składowiska odpadów w Chrobrowie gm. Żagań;

- Kontrakt V – Rekultywacja składowiska odpadów w Gubinie (Drzeńsk Mały).

W ramach projektu przewiduje się następujące kontrakty na usługi:

- Kontrakt VI – Inżynier Kontraktu dla Projektu pt.: „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” (w trakcie realizacji);
- Kontrakt VII – Pomoc techniczna I dla projektu pt.: „Gospodarka odpadami

w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” (w trakcie realizacji);

- Kontrakt VIII – Pomoc techniczna II dla Projektu pt.: „Gospodarka odpadami

w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” (w trakcie realizacji);

- Kontrakt IX – Działania informujące i promujące dla Projektu pt.: „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” (w trakcie realizacji);
- Kontrakt X – Edukacja Ekologiczna dla Projektu „Gospodarka w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego”.

Składowisko w Lubsku - rozdrabnianie odpadów wielkogabarytowych.
Fot. A. Stępska

Składowisko w Lubsku - miejsce składowania surowców wtórnych.
Fot. M. Izyk

Investycja objęta projektem (z wkładem własnym beneficjenta w wysokości prawie 19,4 mln zł) spowoduje redukcję ilości odpadów składowanych i zwiększenie ilości odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi poprzez budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów oraz wdrożenie programu selektywnej zbiórki. Zmniejszy się powierzchnia terenów zdegradowanych a zamknięte składowiska odpadów zostaną zrehabilitowane.

Zakład Zagospodarowania Odpadów w Marszowie po oddaniu do użytku wpłynie w ujęciu regionalnym na poprawę stanu sanitarnego oraz jakość środowiska na terenie gmin należących do Łużyckiego Związku Gmin. Nie wpłynie negatywnie na zabytki kultury materialnej i przyrody oraz walory krajozabrowe. Planowana inwestycja będzie realizowana w całości na terenie przewidzianym pod objekty gospodarki odpadami. Zaproponowane rozwiązania umożliwią ograniczenie emisji odorów do minimum. Rozwiązania te to: układ zagospodarowania biogazu z pochodnią gazową oraz zastosowanie biofiltra do oczyszczania powietrza z hali stabilizacji tlenowej biofrakcji. Emisję odorów ograniczy również stosowanie przesypania odpadów warstwą izolacyjną. Nie można jednak wykluczyć, że pomimo zastosowania tych rozwiązań i rygorystycznego przestrzegania zasad prawidłowej eksploatacji składowiska, sporadycznie w przypadku zaistnienia niekorzystnych warunków atmosferycznych, odory ze składowiska odpadów dotrą do najbliższych położonych osiedli mieszkaniowych. Jest to jednak mało prawdopodobne. Negatywne oddziaływanie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Marszowie przy prawidłowym wykonaniu obiektów i prawidłowej eksploatacji nie powinno wykroczyć poza granice własności działki. W związku z powyższym nie ma potrzeby wyznaczania obszaru ograniczonego użytkowania wokół zakładu, zgodnie z art. 135. pkt. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 627 z późniejszymi zmianami).

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów Spółka z o.o. • ul. Bohaterów Getta 9-11, 68-200 Żary
- tel. (68) 479 46 26 • fax (68) 479 46 36 • E-mail: zzo@marszow.pl

Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla miasta
Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku koło Kielc

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. w Kielcach

Całkowity koszt projektu: 257 832 542,35 zł

Dofinansowanie UE: 147 953 886,28 zł

Kielecki zakład przyszłości

Zasadniczym celem planowanej inwestycji jest rozwiązanie problemu gospodarki odpadowej a także osiągnięcie polskich i europejskich standardów oraz norm dotyczących ochrony środowiska w obrębie działalności Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. w Kielcach. Wybudowanie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów **pozwoли osiągnąć samowystarczalność w zakresie unieszkodliwiania i odzysku zmieszanych odpadów komunalnych** z gospodarstw domowych oraz zmniejszy negatywne skutki wytwarzania odpadów poprzez wprowadzenie właściwej hierarchii postępowania z nimi. Swoim zasięgiem ZUO obejmie do 400 tys. mieszkańców Regionu 4 (dawny Rejon Centralny województwa świętokrzyskiego). Obszar oddziaływania projektu obejmie miasto Kielce i niemal wszystkie gminy powiatu kieleckiego tworzące region centralny wg projektowanego dla województwa świętokrzyskiego **Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami 2012**.

Zakład Unieszkodliwiania Odpadów zostanie zbudowany w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego składowiska odpadów. Dowożone do niego będą zmieszane odpady komunalne (ZOK), obecnie bezpośrednio składowane na składowisku, które będą następnie poddawane preselekcji ręcznej (ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych), segregacji mechanicznej (5 sit bębnowych) oraz separacji opto-pneumatycznej (12 separatorów) i balistycznej (5 separatorów), aby wyodrębnić część biodegradowalną, frakcję wysokoenergetyczną oraz surowce recyklingowe.

Główne zadania projektu to:

- ograniczenie wykorzystania zasobów i ponowne wykorzystanie oraz recykling materiałów;
- separacja odpadów niebezpiecznych zawartych w ZOK, odpadach wielkogabarytowych oraz budowlanych i skierowanie ich do unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy zgodnie z klasyfikacją tych odpadów;
- oddzielenie odpadów biodegradowalnych zawartych w ZOK i przetworzenie ich w bezpieczny dla środowiska kompost wraz z odzyskiem energii;
- wyodrębnienie i przygotowanie do odzysku energetycznego materiałów zawartych w ZOK, odpadach wielkogabarytowych i budowlanych;
- bezpieczne unieszkodliwianie pozostałości po procesach unieszkodliwiania ZOK, poprzez ich składowanie na składowisku w Promniku;
- zastosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie unieszkodliwiania odpadów oraz wprowadzenie systemów usuwających szkodliwe efekty tych procesów;
- realizacja Stacji Demontażu Odpadów Budowlanych zapewniającej ponad 70-procentowy odzysk odpadów budowlanych.

Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoli unieszkodliwić do 120.000 Mg/rok odpadów z obszaru objętego działalnością spółki PGO Kielce. Z tej masy odpadów jedynie ok. 30% będzie poddawane składowaniu (odpad poprocesowy), przy zapewnieniu stopnia odzysku odpadów surowcowych powyżej 50%; około 10% odpadów zostanie przetworzone w paliwo alternatywne dla cementowni, ok. 25% w kompost, a ok. 7% w energię elektryczną i ciepłą. Oczyszczone i inaktywowane powietrze z obiektów technologicznych ZUO będzie miało parametry czystości lepsze od tła atmosferycznego, przy spodziewanych redukcjach wszystkich parametrów zanieczyszczeń powyżej 90-99%.

Biogaz uzyskany z procesu fermentacji będzie wykorzystywany do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej. Pod względem energetycznym instalacja ZUO będzie samowystarczalna, a ewentualne nadwyżki energii elektrycznej będą odsprzedawane do sieci energetyki zawodowej.

Katalityczny system oczyszczania odcieków składowiskowych i ścieków technologicznych zapewni ściekom oczyszczonym nie tylko parametry umożliwiające ich bezpośrednie wprowadzenie do środowiska, ale i pełną inaktywację mikrobiologiczną i biochemiczną. Wybrany proces oczyszczania będzie praktycznie bezodpadowy – odpadami z tego procesu będą płynne środki chemiczne wykorzystywane ponownie w procesach technologicznych i eksploatacji ZUO.

System oczyszczania i recyklingu ścieków socjalnych oraz wód opadowych i roztopowych zapewni pełną samowystarczalność instalacji w zakresie wody przemysłowej – jedynie woda do celów higienicznych i socjalnych załogi będzie pochodziła z gminnej sieci wody pitnej.

Pojemniki do selekcji odpadów. Fot. K.Walczak

Nowoczesne i estetyczne pojemniki do selekcji odpadów. Fot. K.Walczak

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Kielcach**
- ul. Piekoszowska 390, 25-645 Kielce
- Tel: (41) 346 12 44
- Fax: (41) 346 03 73
- E-mail: biuro@pgo.kielce.pl

Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP

Beneficjent: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – 57 Nadleśnictw jako beneficjent końcowy.
Całkowity koszt projektu: ok. 161 137 207 zł
Dofinansowanie UE: 130 000 000 zł

Rekultywacja w LP – powrót do natury

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, jako jednostka organizacyjna Lasów Państwowych, **koordynuje na terenie całego kraju realizację przedsięwzięć finansowanych w ramach II osi priorytetowej POIiŚ „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi”, działanie 2.2 „Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczej i ochrona brzegów morskich”.**

Projekt jest realizacją głównych celów określonych w Strategii Leśnej Unii Europejskiej, Strategii Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej oraz w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i planistyczno-przestrzennych. Jest to również istotny element realizacji Polityki Ekologicznej Państwa, w której obszar terenów wymagających rekultywacji w Polsce określono na 65 tys. ha. Przewidziane w projekcie do rekultywacji na cele przyrodnicze ok. 24 tys. ha terenów popoligonowych i powojсковych, zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe, spowoduje w skali kraju **zmniejszenie o 40% powierzchni terenów wymagających rekultywacji.**

Celem projektu jest **przywrócenie zdegradowanym w wyniku działań wojskowych terenom pozostającym w zarządzie PGL LP wartości przyrodniczych i zrehabilitowanie powierzchni o wielkości ok. 24 0000 ha**, usunięcie źródeł zagrożeń oraz zniwelowanie skutków negatywnego oddziaływania substancji zgromadzonych na tych terenach na biotyczne i abiotyczne komponenty środowiska. Tereny objęte projektem były w przeszłości areną działań wojennych, tworzono na nich poligony wojskowe i inne obiekty aktywnie wykorzystywane przez siły zbrojne. Na obszarach tych stwierdzono silną degradację środowiska oraz występowanie obiektów niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi (niewypały, niewybuchy, mogilniki, chemiczne zanieczyszczenia gruntu). Stanowi to jedno z większych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi a także bezpieczeństwa pożarowego.

Niebezpieczne pozostałości po wojsku na terenie Nadleśnictwa Okonek. Fot. M. Argasiński

Niewybuchy z poligonu. Fot. K. Falandysz

Znalezione w Nadleśnictwie Okonek. Fot. M. Argasiński

W zakres rzeczowy projektu wchodzi m.in.: rozpoznanie saperskie i oczyszczenie terenu z niewypałów i niewybuchów, usunięcie zanieczyszczeń gruntowych, rozbiora lub zabezpieczenie obiektów powojkowych, bunkrów, umocnień i budowli ochronnych oraz rewitalizacja podłoża. Projekt przewiduje również odnowienie i zalesienie terenów popoligonowych z dostosowaniem składu gatunkowego drzewostanów do warunków siedliskowych oraz ochronę i reintrodukcję gatunków roślin i zwierząt. W ramach reintrodukcji niektóre budowle takie jak schrony przystosowano do bytowania w nich nietoperzy (np. w nadleśnictwie Choczewo na terenie RDLP w Gdańsku czy w nadleśnictwie Włocławek z terenu RDLP w Toruniu). Jednym z największych obszarowo zadań realizowanych w ramach projektu jest rekultywacja terenów dawnego poligonu armii radzieckiej w okolicach Bornego Sulinowa na powierzchni ponad 5000 ha.

Powojkowe ślady w lasach Nadleśnictwa Lubaczów. Fot. T. Smędra

Realizacja tego projektu łącząc aspekty zapewnienia bezpieczeństwa i przywrócenia właściwej jakości środowiska powoduje, że wszystkie realizowane działania będą miały pozytywny wpływ na poprawę jego stanu, a przede wszystkim na zachowanie różnorodności biologicznej. Zdecydowanej poprawie ulegnie jakość zasobów naturalnych na terenach objętych projektem poprzez renaturalizację siedlisk i ekosystemów.

Dokonane w ramach projektu oczyszczenie terenu z niewybuchów i niewypałów oraz usunięcie zanieczyszczeń ropopochodnych umożliwi bezpieczny dostęp do terenów leśnych dla lokalnych społeczności. Wyeliminowane w ten sposób zagrożenie związane z zalegającymi materiałami niebezpiecznymi zdecydowanie poprawi bezpieczeństwo w gminie, powiecie i w regionie umożliwiając podjęcie skutecznej akcji gaśniczej na terenach leśnych i przylegających do leśnych w wypadku pożaru. W ten sposób możliwe będzie również podjęcie działań ochronnych w stosunku do występujących na tych terenach gatunków roślin i zwierząt na około 1/3 rekultywowanych terenów objętych siecią Natura 2000.

Projekt niesie także wymierne korzyści społeczne i ekonomiczne przyczyniając się do zmniejszenia strat finansowych spowodowanych pożarami o ok. 40% w skali roku (wartość szacunkowa) i tym samym zmniejszenia nakładów ponoszonych na odnowienie powierzchni po pożarach i co najważniejsze zmniejszenia liczby urazów, długotrwałych kalectw oraz nieszczęśliwych wypadków śmiertelnych jakich corocznie doznają amatorzy poszukiwania militariów, którzy nielegalnie przeszukują te tereny. W wymiarze gospodarczym zrealizowana rekultywacja i dalsze formy użytkowania poprawią też walory użytkowe, przyrodnicze oraz krajobrazowe zapewniając zdecydowane zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej tych miejsc.

Projekt niesie także wymierne korzyści społeczne i ekonomiczne przyczyniając się do zmniejszenia strat finansowych spowodowanych pożarami o ok. 40% w skali roku (wartość szacunkowa) i tym samym zmniejszenia nakładów ponoszonych na odnowienie powierzchni po pożarach i co najważniejsze zmniejszenia liczby urazów, długotrwałych kalectw oraz nieszczęśliwych wypadków śmiertelnych jakich corocznie doznają amatorzy poszukiwania militariów, którzy nielegalnie przeszukują te tereny. W wymiarze gospodarczym zrealizowana rekultywacja i dalsze formy użytkowania poprawią też walory użytkowe, przyrodnicze oraz krajobrazowe zapewniając zdecydowane zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej tych miejsc.

Projekt realizowany jest na obszarze 57 nadleśnictw w 15 województwach, a ponieważ lasy państwowe są terenami ogólnie dostępnymi to pozytywne skutki zarówno środowiskowe jak i związane z poprawą bezpieczeństwa korzystających z terenów leśnych będą już wkrótce bardzo widoczne. Realizacja tego projektu to efektywny w wymiarze społecznym i gospodarczym sposób wykorzystania środków POiŚ na poprawę stanu środowiska i zwiększenie bezpieczeństwa na terenie polskich lasów.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- **Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych** • centrum@ckps.pl • Tel.: (22) 318 70 82
- **Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe** • sekretariat@lasy.gov.pl • Tel. (22) 58 98 100

